ПОЛИТИКИН

Немачка 2,50 DEM. Француска 4,50 FRF. САД 1,25 USD.
Швајцарска 1,80 CHF. Шведска 10.00 SEK. Норвешка 11.00 NOK.
Данска 11,50 DKK. Аустрија 13.00 ATS. Грчка 200 GRD

ЗАБАВНИК

9 770032 339010

19. X 1990. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LII ● 15 ДИН. ● БРОЈ 2025

ВЕНИЦИЈА: ЦАРСТВО ПУШКЕТИНА, МИШИЦА И ЗМИЈА!

Веровали или не!

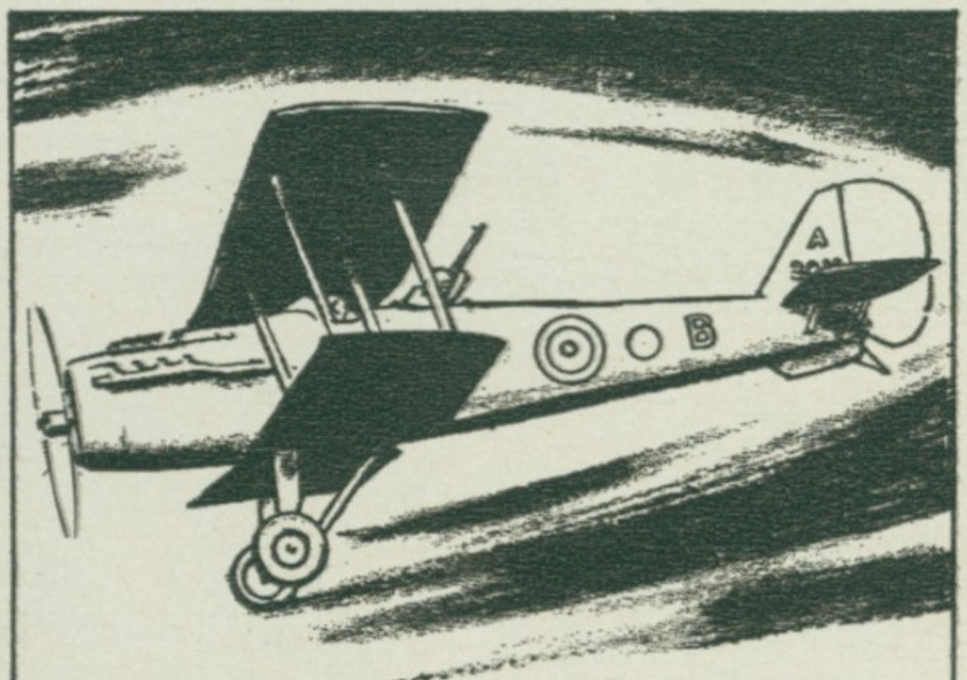

БРИТАНСКИ ИЗВИЂАЧКИ АВИОН

ЗА ВРЕМЕ ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА, 18. ЈУНА 1918. ГОДИНЕ, КРУЖИО ЈЕ НЕКОЛИКО ЧАСОВА НАД ЗАПАДНИМ ФРОНТОМ, А ОНДА ЈЕ БЕЗБЕДНО СЛЕТЕО ИАКО СУ ПИЛОТ И ОСМАТРАЧ БИЛИ МРТВИ.

Мухамед Али

ШАМПИОН СВЕТА У БОКСУ, ОВИМ СПОРТОМ ПОЧЕО ЈЕ ДА СЕ БАВИ КАО ДЕЧАК САМО ЗАТО ДА БИ МОГАО ДА ПРЕТУЧЕ ЛОПОВА КОЈИ МУ ЈЕ УКРАО БИЦИКЛ.

СИНСИНАТУС

РИМСКИ ДИКТАТОР ИЗ V ВЕКА ПРЕ Н.Е. / ПО КОМЕ ЈЕ НАЗВАН ГРАД СИНСИНАТИ, ОХАЈО, САД/ ВИО ЈЕ ЗЕМЉОРАДНИК КОЈИ ЈЕ 458. П.Н.Е. НАПУСТИО СВОЈЕ ИМАЊЕ ДА БИ ПРЕУЗЕО КОМАНДУ НАД РИМСКОМ АРМИЈОМ, ПОРАЗИО ПРОТИВНИКЕ, НАПУСТИО КОМАНДНИ ПОЛОЖАЈ И ВРАТИО СЕ НА СВОЈ ПОСЕД – СВЕ ТО У РОКУ ОД 16 ДАНА.

РАКУНИ

ВОЛЕ ДА ОПЕРУ СВОЈУ ХРАНУ ПРЕ ОБЕДА, ПА КВАСЕ ОНО ШТО ЋЕ ПОЈЕСТИ ЧАК И У ПРЉАВОЈ ВОДИ.

БИЉКА КОЈА ШЕТА

ЖУТА АНЕМОНА ИМА ЈЕДИНСТВЕН ПОДЗЕМНИ КОРЕН КОЈИ ЈОЈ ОМОГУЋАВА ДА ПРЕЂЕ ОДЈЕДНОМ И ПО НЕКОЛИКО ЦЕНТИМЕТАРА У ПОТРАЗИ ЗА ПОВОЉНИЈИМ ЗЕМЉИШТЕМ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

● ● ● Енглескиња Мери Хортон недавно је примила разгледницу коју јој је отац упутио још далеке 1934. године: приликом поправке зграде поште дописница је нађена између два ормана где је случајно упала пре 56 година. За то време Хортонова је више пута променила адресу, али су поштари, у жељи да исправе своју грешку, ипак успели да је пронађу.

● ● ● нова халогена лампа изложена на недавном сајму у Хановеру, а дело западнонемачке фирме „Осрам", даје шест пута више светлости и траје шест пута дуже (око 6.000 сати) него обична сијалица. Још једна предност: неколико пута је мања од обичних лампи.

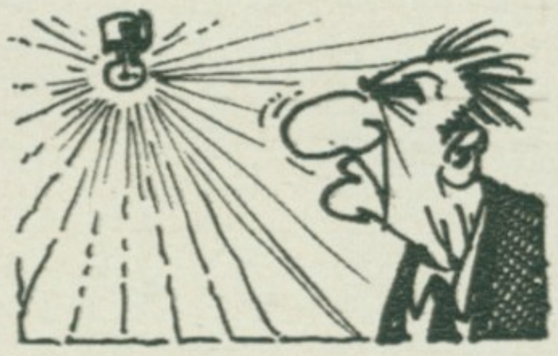

● ● ● Францускиње читају више него Французи. Међу онима који су завршили неки факултет 70 одсто жена чита бар једну књигу месечно, док код мушкараца с високом школском спремом тај проценат износи само 55 одсто.

● ● ● девојчица Татјана из Иркутска недавно је у башти испред куће угледала малог лоса кога је успела да припитоми, отхрани на цуцлу и, кад је мало ојачао, пусти натраг у шуму. Лосови у СССР врло често излазе на друмове, посебно воле аутобуске станице, градове и дворишта, не боје се ни звука аутомобила ни људског гласа.

Зашто то чине кад у шумама имају све што им треба? Научници мисле да су им људи једноставно – занимљиви.

● ● ● мајка совјетског председника Михаила Горбачова, која има 79 година, живи сама у скромној кући у селу Привољном близу Свердловска и, по старом руском обичају, сама меси хлеб. Једини луксуз јој је колор телевизор који је недавно набавила. Горбачовљеви земљаци покушали су да овде уреде спомен собу у којој би чували бар једно налив-перо којим „човек деценије" потписује значајна документа, али је Горбачов строго забранио да се за његова живота овде постављају било каква обележја.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

АХ... ДАНАС ЈЕ ПОНЕДЕ-ЉАК! ТРЕБА ДА ПОЧНЕМ СА ДИЈЕТОМ!

ПА, ДА ВИДИМ ШТА ПИШЕ!

ПРВА ТРИ ДАНА БА-РЕНИ КУПУС И СТРУГА-НА ШАРГАРЕПА!

ДРУГА ТРИ ДАНА КЛОТ БЛИТВА!

„ОВА ДИЈЕТА ЗАХТЕ-ВА МНОГО ОДРИЦАЊА, ДИСЦИПЛИНЕ...

... ВОЉЕ И САМОКОНТРО-ЛЕ"...

ДИНГ!

ДОНГ!

©1990 Walt Disney Productions
All Rights Reserved

Distributed by King Features Syndicate

ЋАО, ДРАГА! ВИДИ, ИЗНЕНАЂЕ-ЊЕ!

ХВАЛА ТИ, ПАЈО, ШТО СИ МЕ ПОШТЕДЕО ОДРИЦАЊА, ДИСЦИПЛИНЕ, ВОЉЕ И САМОКОНТРОЛЕ!

PIZZA

4-22

ТЕРЕТ ЗА 100 КАМИЛА

ЗАПИСИ КАЖУ ДА ЈЕ КНЕЗ ЛАЗАР МАНАСТИР РАВАНИЦУ ОПРЕМИО СИЛНИМ ЗЛАТНИМ ПРЕДМЕТИМА, ЧАК ЈЕ И ЗИДОВЕ ЗЛАТОМ ПРОСВЕТЛИО...

Догађај се, каже народна песма, збио у Крушевцу, десетак година пре боја на Косову. Запричала се српска господа а главну реч је, сходно свом положају и угледу, водио кнез Лазар. Све док се није појавила кнегиња Милица.

Народни певач тврди да је она тада овако рекла: „Господару, славни кнез Лазаре / зазор мене у те погледати / а камоли с тобом говорити / бит не може, говорити хоћу / што бијаху Немањићи стари / цароваше па и преминуше / не трпаше на гомиле благо / но градише с њима задужбине... Ти остаде у столу њиноме / и потрпа на гомиле благо...".

Погођен не баш ласкавим поређењем са славним прецима, Лазар је узвратио: „Хоћу градит цркву Раваницу / у Ресави крај воде Равана / имам блага колико ми драго / ударићу темељ од олова / па ћу цркви саградити платна / саградићу од сребра бијела / покрићу је жеженијем златом / поднизати дробнијем бисером / попуњати драгијем камењем..."

За трпезом је, дабоме, и незаобилазни Милош Обилић, ћутљив кад други говоре. Тек на кнежево наваљивање, а загледан у време које пристиже, одговара: „Да копамо мермера камена / да градимо цркву од камена / и Турци ће царство преузети / и наше ће задужбине служит / од вијека до суда божјега / од камена ником до камена..."

Тако је народни певач видео „Зидање Раванице" коју је између седамдесетих и осамдесетих година 14. века подигао кнез Лазар Хребељановић. Од тада па, ево, до наших дана траје легенда о баснословном благу кнеза који је проглашен за свеца и нижу се приче о скровитом месту где је оно похрањено. У свим тим нагађањима централно место заузима Раваница, односно њена околина.

Имам блага колико ми драго

Ако је народни певач и умео да претера све у жељи да свог владара награди и оним чега он уистину није имао – бар не у таквим и толиким количинама – не постоје оправдани разлози за сумњу у залис очевица. У случају Раванице сведок је српски патријарх Данило III који је у свом „Слову о кнезу Лазару" овако описао кнежево украшавање величанствене цркве у најлепшем српско-византијском стилу:

„Божанску је цркву прекрасним мрамором украсио, златом и сребром је божан-

ствене иконе изобразио. И не само иконе, него је и зидове златом просветлио. Манастир је оградио високим пиргови-ма (кулама) и чврстим зидо-вима, а утврдио сваком ограда-дом, какве до тада нигде није било."

Неколико пута рушена и па-љена – 1396, 1398, 1436, 1686/7, те крајем 18. века – Раваница је наше дане доче-кала тешко оштећена. Ипак, на основу трагова, историча-ри уметности су утврдили да је, у време кад је настала, она била прави драгуљ, и умет-нички и онај други, опипљиви-ји. Зна се, рецимо, да су вели-ке и мале иконе биле окована у позлаћено сребро, да су се у њој налазили позлаћени сребрни крстови украшени драгим камењем, да су посу-де биле од сребра и злата, да су скупоцене црквене завесе везене златом. Уосталом, до наших дана је сачуван и зла-том извезени покров монахи-ње Јефимије.

Наравно, тако нешто могао је да подигне само владар који, без лажне скромности, каже народном певачу „имам блага колико ми драго". А за одговором на питање откуд му толико тога, не треба пуно трагати. У време кнеза Лаза-ра највећи град његове Ср-бије било је Ново Брдо, руд-ник сребра помешаног са златом. Ако је већ утврђено да је приликом подизања Ра-ванице, дела чувеног Рада Неимара, коришћена опека из Новог Брда, врло је веро-ватно да су из тада најбогати-јег рударског и трговачког центра стигле и друге ствари. Јер, кнез Лазар је подигао Ра-ваницу да у њој буде сахра-њен.

Историја још сведочи да је у близини Раванице у то вре-ме био град Петрус, главни центар трговине златом које је вађено у оближњем рудни-ку Сисојевцу. Ако се још зна да су у Раваници, односно тврђави која окружује манас-тир, на њеном североисточ-ном зиду, откривени остаци ливнице и топионице, није тешко претпоставити – с обзи-ром да је у близини постојао и рудник злата – да су ту на-стале многе драгоцености.

Рударске лампе се гасе

После битке на Косову кнез Лазар је отишао у легенду. Његови земни остаци прво су сахрањени у цркви Светог Вазнесења у Приштини и тек након две године пренесени у Раваницу. Занимљиво је напо-менути да Турци – пљачкајући и палећи манастир – никада нису дирали ћивот с моштима кнеза Лазара. Једном прили-ком су из Раванице покупили силно злато и сребро и, нато-варивши га на дванаест ками-ла, однели са собом.

Народ, и поред тога, верује да је то тек мали део богат-ства Раванице, да кнежево благо не би могло да се смести ни на сто камила. Оту-да и легенда о баснословном скривеном благу која се сачу-вала до наших дана.

Зна се да је Раваница нај-више пострадала од Турака тек 1686/7. кад је побијен и већи број раваничких монаха. Преживели монаси морали су 1689/90. да беже и из манас-тира и из Србије придружују-ћи се Великој сеоби под Ар-сенијем Чарнојевићем. Пе-шице су, после четрдесет да-на, стигли до Сентандреје, у непосредној близини Будим-пеште. Са собом су однели и мошти кнеза Лазара и, каже прича, тек део неопходних црквених ствари и књига, као и драгоцен Јефимијин покров кнезу Лазару.

У народу је, зато, остала прича да је силно благо негде скривено и да је та света и корисна дужност поверена двојици монаха. Откриће се, опет по причи, тек кад се вра-те мошти светог кнеза Лазара – у међувремену је прогла-шен за свеца – у његову Ра-ваницу. Тај пут је, знамо, тра-јао пуних шест векова, до прошле године. Кнежеве мошти су, наиме, после сед-могодишњег боравка у Сент-андреји чуване у фрушкогор-ској тзв. Новој Раваници, да би средином 1942, у страху од усташког пустошења фрушкогорских манастира, стигле у Саборну цркву у Бео-граду и коначно се вратиле тамо откуд су и кренуле.

Без обзира што је прича го-ворила да ће се благо откри-ти тек кад се тело кнеза врати у Раваницу, људи су, разум-љиво, били нестрпљиви и свих ових година и векова трагали су за њим. Чак су претресли и ширу околину ма-настира. Дуго се, пак, верова-ло да је оно похрањено негде у тмини оближње Раваничке пећине.

Људи су тражили и нису на-лазили, сем што се неколико радозналаца сасвим изгуби-ло. Чак је и једно прасе умало главом платило неутољиву жеђ човека да се докопа та-мо неког блага. У немогућ-ности да истраже унутраш-њост пећине, неколицина нај-упорнијих досетила се да обоји прасе у црвено и пусти га унутра, све у лудој нади да ће оно пронаћи излаз и, мож-да, натрапати на благо из ле-генде.

Дотично колор-прасе про-нађено је у близини Зајечара, неколико километара даље. Невоља је само што нико није приметио где је оно изашло, али је зато до неверовања на-расла прича о пећини у којој се све гаси, чак и рударске лампе. Као да се и природа заверила да сачува тајну Ла-заревог блага.

Тако је било све до пре де-сетак година када је екипа Спелеолошке секције Срп-ског планинарског друштва из Београда, која је бројала пет-наест чланова, стигла и истра-жила Раваничку пећину. Нису нашли ништа, бар не од онога што су убеђени трагачи за благом очекивали.

Наравно, немогуће је до краја одузети народу могућ-ност да прича и трага за бла-гом. Отуд и не тако ретки сус-рети раваничких монахиња са сасвим непознатим људима који као нешто истражују по околини, запиткују, завирују и тамо где им није место.

Монахиња Марија каже, са сигурношћу особе која зна ствари, да је благо ту, али да није скривено нити је то икада било. То је сам манастир Ра-ваница, а од прошле године и мошти светога кнеза, једно од најдрагоценијих богатста-ва српског народа.

П. Милатовић

Илустровао: Брана Јовановић

Нова забава – пронађите лице у гомили

ГДЕ ЈЕ ВАЛДО?

Прича о британском илустратору Мартину Хендфорду има све одлике приче о случајном успеху. Још као дете Мартин је игре са вршњацима добровољно „замењивао" за часове осаме. Обожавао је да прелистава илустроване књиге. Посебно је волео „Златну историју света" и цртеже Корнелијуса де Вита. И сам је цртао. Сатима и сатима. Углавном су то били цртежи са стотинама сићушних ликова.

Дејвид Бенет, уметнички директор британске издавачке куће „Вокер Букс", видео је 1985. Хендфордове илустрације и у њима – велики посао (колико велики, то ни Бенет тада није могао да претпостави). Само, нешто је недостајало. Неки симпатичан, лако препознатљив лик који би се нашао у свакој сцени, али тако „убачен" у гомилу да се сви добро намуче док га не открију.

Мартин Хендфорд нацртао је човечуљка с наочарима, у пругастом џемперу и фармеркама, с обавезним штапом у руци. Назвао га је Воли. Мада сви тврде да је Воли Хендфордова слика и прилика, аутор одбија било какву сличност са својим јунаком.

Бенет и Хендфорд били су изненађени огромним успехом који је постигла прва књига. Готово без текста, са илустрацијама на којима је по триста ликова на свакој, за књигу су почели да се отимају и старији. С лупом у руци сви су се такмичили ко ће први открити где се сакрио Воли.

Није дуго требало да Воли пође у поход по свету. Прво је прешао Ламанш и кренуо по Европи, а потом стигао и у САД. Додуше, Волија сви својатају и присвајају под различитим именима. У Америци је он Валдо (односно – Волдоу). Немци га знају као Валтера, за Французе је Шарло, а Данци су га прозвали – Холгер (!).

Пошто лудило за човечуљком не јењава. Хендфорд је недавно завршио четврту књигу по реду коју је назвао „Где је Валдо?" До сада је у свету продато пет милиона Хендфордових књига. Ако се зна да је тираж дечјих књига, и то оних успешних, око 50.000 по наслову, јасно је какав је дар-мар направио Валдо. „Где је Валдо?" излази у току овог месеца, и то штампан у 600.000 примерака.

Тешко је наћи право објашњење за „Валдо-лудило". По речима Дајане Хас Грин, уреднице часописа „Перент Чоис" (Родитељски избор), књиге Мартина Хендфорда прави су празник за очи, „свака од њих нуди невероватан свет маште". Њихову изузетност потврђује и чињеница да се Валдо–књиге не продају само у књижарама дечје литературе већ и на местима где се нуди озбиљна књижевност и уџбеници за колеџе.

Пошто је на угледној листи „Њујорк Тајмза" Валдо на првом месту најтиражнијих књига, односно бестселера, већ се планира ширење бизниса. Појавиће се Валдо–календари, мајице, слагалице, шешири које носи овај човечуљак (вероватно и сви остали делови одеће, па и штап), затим лутке с његовим ликом... Већ се мисли и на Валдо видео-игре, а телевизија размишља и о цртаном филму. Ко зна где је крај.

А како на све то гледа тридесетогодишњи Мартин Хендфорд, човек који је несвесно покренуо Валдо-лавину? И даље мирно живи у неугледној четврти Лондона, у кући коју је купио пре него што је постао славан. Највише воли, као и раније, да се осами и – црта. Има само једну жељу. Новац који је зарадио намерава да уложи (и купи себи место) у некој популарној рок-групи.

– Највише волим узбуђење које у вама изазива гомила окупљеног света на рок приредбама.

Хендфорд усамљеник створио је гужву на својим илустрацијама. Сада је и сам пожелео да се појави у маси.

В. С.

Књиге Мартина Хендфорда освајају свет. Првобитно намењене деци, залуделе су и старије. С лупом у руци, сви су у потрази за симпатичним човечуљком. Откријте га и ви!

Воли, Валдо, Валтер, Шарло или Холгер. Није важно како га зову, овај симпатични човечуљак осваја свет корацима од сто миља.

Ако немате лупу, или мислите да вам не треба, „наоштрите" очи и откријте где се крије Валдо у овој сцени „Летача на магичним ћилимима" (пст... у левом је углу, код другог минарета)

Мартин Хендфорд држи јапанско издање своје књиге. Зар не мислите да је Валдо, у ствари, Хендфордов аутопортрет?

БАКТЕРИЈЕ – најстарији становници Земље

ЗАШТО НЕ УМИРУ?

Има живих, здравих и чилих микроба наталих давно пре појаве човека на планети Земљи. Како им то успева, наука још не уме да одгонетне

Овако изгледа спора, наравно, силно увећана. Унутра успавана, споља умотана, у стању је да живи... ко зна колико. Можда за вечита времена, ако постоје.

Каквог ли изненађења, чак и за строге научне кругове, када је Чарлс Липман, микробиолог са Калифорнијског универзитета у Берклију, открио неописиву количину бактерија старих преко стотину година. Било је то пре готово седам деценија, у време када су у стручној литератури почели да се појављују први радови који су се бавили – бактеријама изузетне старости!

Липманове су се налазиле на доиста необичном месту: у сувим циглама једне просторије у калифорнијском месту Сан Луис Обиспоу која је почетком 19. века била затвор, а потом је заборављена и остала је закључана цело столеће. Научник је поступао опрезно како и доликује некоме ко изучава невидљиве појаве под микроскопом. Пажљиво је стерилисао саму циглу споља, као и све око ње и алатке којима се служио. Ово је било неопходно како би се искључила могућност да бактерије које се налазе свуда око нас, дакле оне „нове", постану предмет научног изучавања. Тек тада је разбио циглу и нашао у њој... ројеве микроба метузалема. Било их је 100 милиона у сваком граму.

И поред оволике предострожности, колеге су у Липманово време биле неповерљиве према његовом открићу. Да „неко" поживи толико времена, чинило се, упркос доказима, немогућим.

Али, онда су заређала нова, још невероватнија открића.

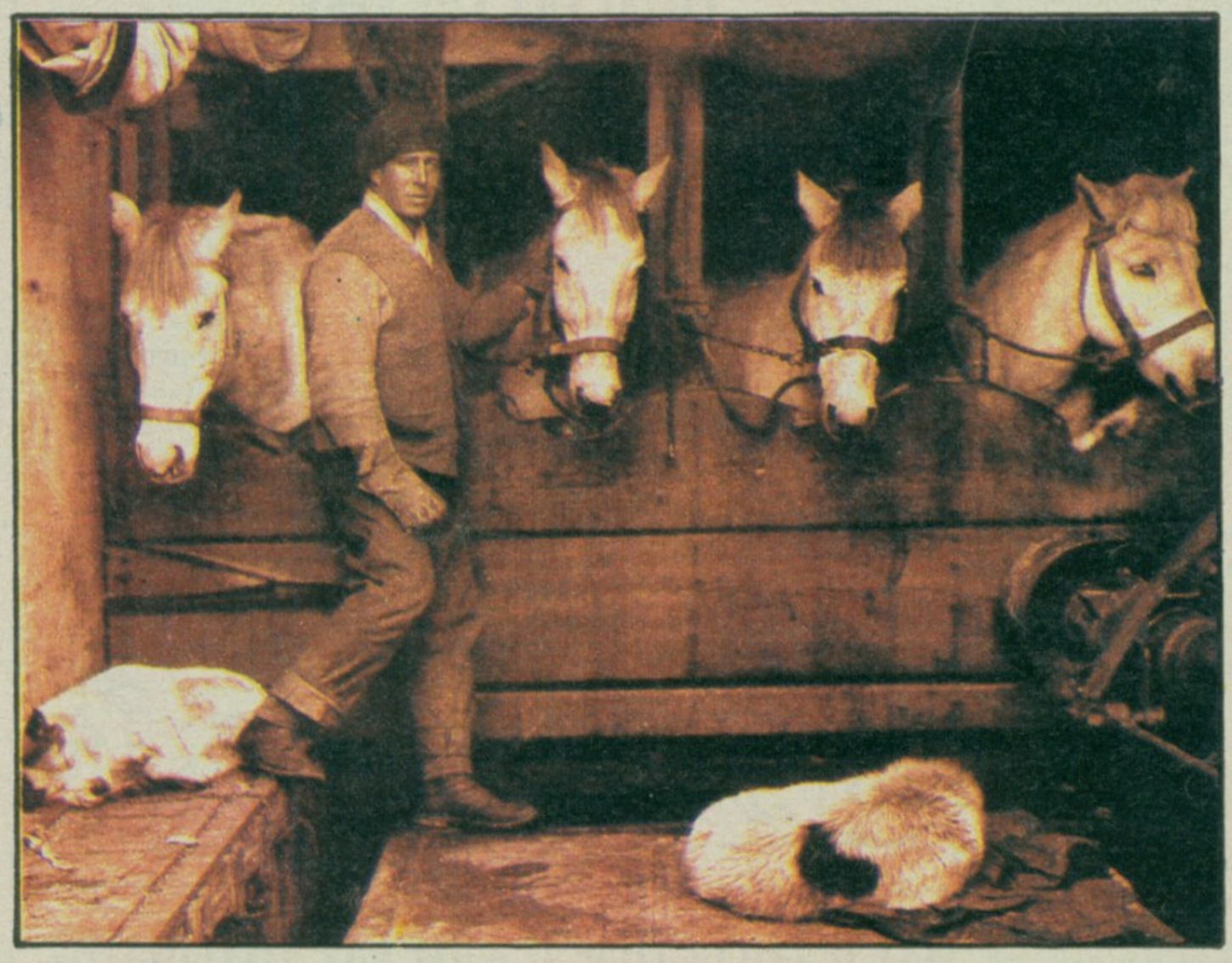

Капетан Роберт Фалкон Скот са својим понијима и псима снимљен пре трагедије у којој су се сви смрзли тако рећи надомак циља. Бактеријама које су им биле невидљиви пратиоци није било ништа.

Нежне, осетљиве, притајене

Сам Липман узео је узорке цигала са перуанских пирамида – дакле, реч је о старости од неких 4.800 година – и нашао у њима опет живе бактерије! Још невероватније звучи да је тих микроорганизама било и у угљу насталом пре чак 300 милиона година.

Развила се џентлменска, али жестока полемика. Колеге су у листу „US Journal of Bacteriology" („Амерички бактериолошки часопис") доказивале како, упркос свим предузетим мерама да се испитивани узорак стерилише, није могуће спречити микробе да потпуно невидљивим путевима продру у ткиво. Другим речима, нису веровали да су Липманове бактерије онолико старе. У прилог својој тврдњи износили су податке да су бактерије на својим невидљивим и неухватљивим путањама и те како способне. Рецимо, врста Desulfovibrio у стању је да продире од пола до свих 13 метара дубине годишње у нафтним наслагама.

Како је наука напредовала, научници су, откривши колико су бактерије присутне свуда на свету, у сваком микрону земље, воде и ваздуха, све више били склони да одбацују Липманове доказе. Тим пре што већина бактерија веома лако умире. Тим невидљивим „бићима" може смртно да наштоди и мали потрес, дрхтај хладног ветра, да не говоримо о мразу, а тек антибиотици или средства за дезинфекцију! Затим, мало наглија промена количине соли у природној средини по многе врсте бактерија је кобна.

Али, баш због те своје преосетљивости, бактерије су развиле необичну способност да се „притаје", када им свака активност готово престаје и оне тако трају очекујући боље услове да би наставиле да се хране и размножавају. То притајивање зове се криптобиоза, а бактерије могу да је изведу на три начина.

Смета им, али не хају

Први начин је претварање бактерије у спору: ћелија се осуши и успава, омотавши се у мекани „капут"! Тако су споре веома отпорне на смрзавање, али и на загревање, на хемикалије и на сушење, према томе, њихови најљући непријатељи не могу им ништа. Али, нема много врста бакте-

рија које могу овако да се маскирају и заштите.

Зато се те друге бактерије „сналазе" тако што се не окрећу на хладноћу или врелину! Једноставно, док је смрзавање за већину бактерија погубно, понеке међу њима једноставно се „откраве" када их поново огреје сунце. Исто се понашају и када се средина у којој живе осуши. Оне се стрпе, макар то потрајало, како је доказивао Липман, и коју хиљаду година, а потом се лепо повrате и наставе да живе и множе се.

Тако се у најновије време поново отворило питање које је још Липман покушао да реши и наишао углавном на неразумевање: Колико бактерије могу да поживе?

Ма како нам се ово питање чинило занимљиво, али не нарочито битно, оно се, изгледа, убраја у природне тајне које тешко да ће се икада решити. Међу микробиолозима који покушавају да одгонетну суштину живота изучавајући микробе је и Питер Снет. Он је још 1962. године, радећи тада у Националном Институту за медицинска истраживања Мил Хил у Лондону, открио да су у извесном раствору који је својом руком припремио и оставио Луј Пастер 1888. године бактерије и даље биле у животу.

Некако у то време догодило се, за науку прворазредно, откриће. На главама смрзнутих понија капетана Скота, британског истраживача који је 1911. године заједно са својом запрегом нашао смрт у леду надомак Јужног пола, пронађене су – живе бактерије „колиформ".

Истовремено је Снет успео да издвоји преживеле бактерије из узорака осушених биљака у лондонском Кју Гарденсу, старих и до 320 година. Снет је, узевши у обзир сва своја испитивања, поставио рачуницу по којој би у свакој тони суве земље могло да се нађе неколико живих бактерија старих чак цео миленијум. До те цифре је дошао упоређивањем броја бактерија у узорцима све веће и веће старости.

После свега поставило се још и питање: ако бактерије тако дуго времена опстају (у притајеном стању, али то није битно), зашто уопште умиру када поново нађу погодне услове за живот?

Ето новог изазова за данашње и будуће микробиологе. Можда ће продирање у суштину живота невидљивог микроба донети открића од космичког значаја за све нас?

М. К.

ПРВА КАО ПОСЛЕДЊА ПОМОЋ

За двадесеттрогодишњег Ђорђа Авелина из једног места близу Напуља прва помоћ умало није била и последња. После саобраћајне несреће у којој је страдао кола хитне помоћи стигла су врло брзо и младић је смештен у њих. Међутим, болничари у брзини нису добро затворили врата па је тако несрећник током вожње испао на пут. Ипак, Авелино није био баш потпуни баксуз: на његов подигнути палац зауставио се први ауто и одвезао га до болнице у којој тек што су приметили да га нема у колима хитне помоћи. ■

ОПАСНО ХРКАЊЕ

Један пензионер из Канаде отишао је лекару жалећи се на болове у ногама. Оно што је лекара изненадило било је да се ти болови јављају само ујутру. Одмах су извршене разне анализе и снимања, али није било знакова никаквог обољења, поготову не рака костију на шта је лекар прво посумњао. Сазван је и конзилијум: најугледнија имена у Торонту дуго су већала каква би то болька могла да буде све док један лекар случајно није решио загонетку. Болови су потицали од удараца по ногама, закључио је. А како то да се пензионер није жалио да га је неко тукао? Једноставно зато што на те ударце није обраћао пажњу: то је био једини начин на који је његова жена успевала да заустави несносно хркање. ■

ИЗУЗЕТНО СПОРА, АЛИ ГАРАНТОВАНО ДОСТИЖНА

С полицијом округа Морис у Њу Џерсију нема шале. Нема тог кривца који ће њој побећи. Ваљда је зато један детектив провео четрнаест година трагајући за Ројем Ендрјуом Рафосом који се изгубио пре него што га се закон докопао.

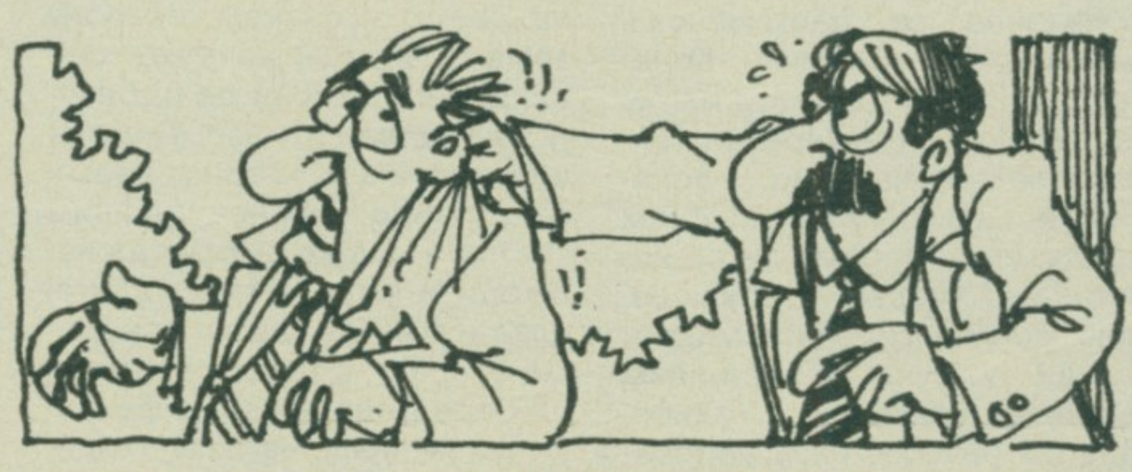

Упорни детектив је њушкао и њушкао и четрнаесте године коначно нањушкао. Бегунац се настанио у Спрингвилу у Алабами, основао породицу и развио успешан бизнис. Р. Е. Рафос праведно је кажњен за гнусни злочин који је починио. Не може се противзаконито пишкити на (унутрашњи) зид градског драгстора јер те казна кад-тад стигне. Рафоса је, рецимо, стигла после 14 година. ■

ДА ЛИ СЕ

Исповест је из прве руке. Овоземаљским бићима преноси је Валериј Пољаков, четрдесетседмогодишњи лекар који је прошле године у орбиталној станици „Мир-1" боравио осам месеци. Сада заменик директора Института за медицинско-биолошка питања, поверио се совјетским читаоцима и омогућио им да завире и с ону страну живота космонаута, оног што се не саопштава јавности. Прича је, дакле, далеко од блеска одликовања и медаља којима су, по правилу, почашћени космонаути након повратка на матичну планету. Звезде су и даље тамо далеко.

– За космички старт припремао сам се пуних четрнаест година и већ на Земљи осетио како је то врашки тежак и сложен посао. Ту сам први пут зарадио екстрасистоле, нарушавање срчаног мишића. А оне нису баш безазлене. Ако иду у групи, што је најгоре, спречава се рад срца као неуморне пумпе.

Догодило ми се то у јесен 1987, на редовном општекосмичком дошколовању. У базену хидролабораторије, у коме се подражава бестежинско стање, увежбавали смо узајамно спасавање. Јер, приликом изласка у космос, може се, рецимо, десити да космонаут изгуби свест. Његов колега мора да га допреми до отвора и увуче у космички брод. Приликом поменутог експеримента вежбао сам евакуисање девојке која је била члан одреда космонаута. Узгред да кажем да је тежина сваког од наших скафандера око 200 килограма јер се за обезбеђење тзв. неутралне пловности примењује олово као терет. На једвите јаде успео сам да девојку угурам кроз отвор, али без обзира на то што је систем за хлађење добро радио, био сам сав у зноју, пулс је откуцавао митраљеском брзином. Кардиограф је био врло прецизан и строг: екстрасистоле... А оваква операција у космосу је кудикамо тежа и опаснија.

Чизмом по броду

Другу екстрасистолу, грчење срчаног мишића, Валериј Пољаков зарадио је тамо горе, међу звездама, на орбиталној станици „Мир-1". Стрес је доживео посматрајући драму двојице космонаута. Овако то данас препричава:

Илустровао: Зоран Петканић-Петко

ОСЕЋАЈУ ДОБРО?

СТРАХ ОД ЛЕБДЕЊА

На питање шта заиста осећа човек кад започне живот у бестежинском стању, совјетски космонаут Георгиј Гречко каже: – Дођите у своју канцеларију и замолите колеге да вас обесе за ноге а онда заљуљају. Доживећете то стање о коме се јавности саопштава да се „космонаути осећају добро"

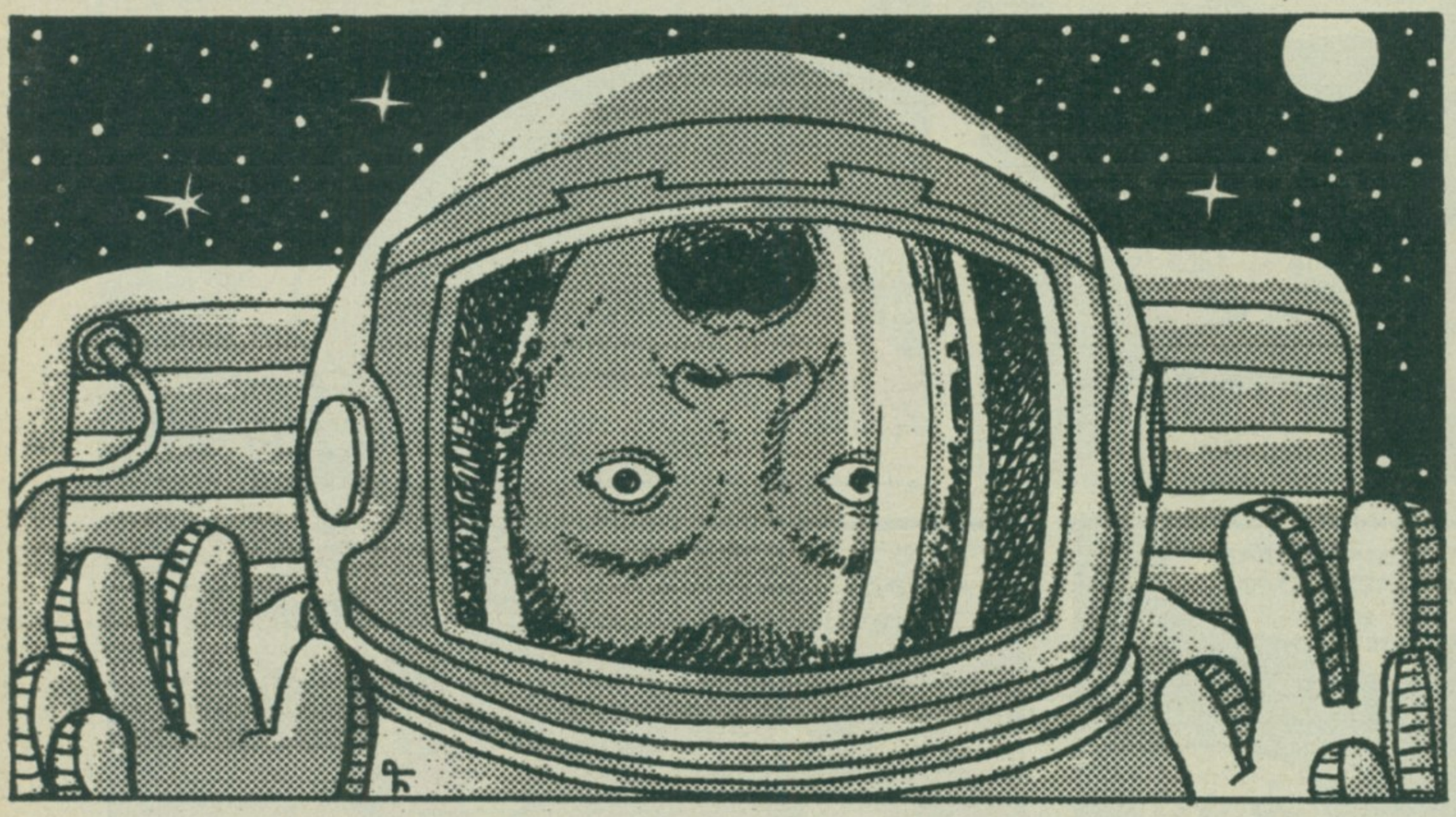

– Александар Волков и Жан-Лу Кретјен, који су дошли у кратку посету нашој станици, изишли су из брода с намером да на облози космичке станице поставе један део израђен у Француској. Дуго су били напољу и у тренутку сам приметио да раде већ 5 сати и 45 минута. Залиха кисеоника опасно се приближила „нули". Нешто је запело око монтирања а Волков је био упоран да задатак ипак изврши. У бесу је почео да лупа ногом. А знате ли шта значи снажно размахивање чизмом скафандера?! Унутар скафандера притисак износи 270 милиметара живиног стуба, а „костим" је надуван као фудбалска лопта. Деси ли се да Волков промаши и закачи неки отворен угао те конструкције, доћи ће до дехерметизације и крај је неминован и тренутан.

Волков је некако успео да обави посао, али је искрсла нова невоља. Жан-Лу, који се није налазио поред Волкова, толико се уморио да више није имао снаге да ослободи чизме причвршћене сидром. Наиме, на облози космичког брода постоје места на којима се помоћу посебног уређаја учвршћују ноге. Ако их космонаут уз нешто напора угура у тај уређај, онда постоји поуздана веза: руке су слободне и човек може да ради, а када се умори, може мало да се опусти. Све би то било добро кад ноге не би морале да се ослобађају такође уз известан напор. Жан-Лу Кретјен више није имао снаге да то учини. Почела је драма која је сваког часа претила да се претвори у катастрофу. На срећу, Волков је, иако и сам мртав уморан, успео да ишчупа свог колегу Француза. Од страха за њихове животе добио сам екстрасистоле...

Смрт је тако близу

На питање како то лекар заради стрес у колико-толико безбедној кабини летелице, а космонаути у тзв. слободном космосу изложени су много већој опасности, Валериј Пољаков каже:

– Колеге изван космичког брода немају кад да ослушкују своје стање, њима је једино важно да изврше задатак и томе је све подређено. Ја, међутим, пратим сваку промену у њиховом организму: како скаче пулс (понекад до 160 и више откуцаја), како дисање постаје учестало, како се подиже температура, мења боја гласа, а богами и карактер међусобних разговора и висина гласа. Свим својим ћелијама осећам неравнине о које се они неочекивано спотичу. Они не размишљају, а ја лупам главу шта ако, рец. мо, залутали метеорит удари по облози скафандера... Управо зато што сам лекар и што се у све те промене разумем више од осталих, стресови код мене су чешћи.

Живот ван Земље и понашање човечјег организма у сасвим другачијим условима – без обзира на то што се предвиђају свакојаке непредвидљиве околности и стрпљиво увежбава њихово отклањање – често су знали да изненаде и искусног лекара као што је, неоспорно, Валериј Пољаков. Док је осам месеци бринуо о здрављу космонаута у станици „Мир-1", упамтио је сасвим необичне изразе лица Титова, Манарова, Волкова и Кретјена када су се враћали у брод после шетње космосом:

– У отвор су „упливавали" мушкарци на чијим се лицима оцртавао невероватан умор. После повратка нису били у стању да отворе конзерву нити да завежу пертле на патикама. Да и не говоримо о отварању кутије чаја... Боле их руке, на њима су модрице. Преморена лица сведоче да су боравећи напољу изгубили и по неколико килограма. Искористио сам своје лекарско право и прекорео Волкова: „Шта си то радио, човече, па могао си тамо и да останеш!" Он ми је одговорио: „Добро-де, свашта је могло да се деси, али ваљда нисам могао да оставим посао недовршен!"

Мада је, по неким прилично необичним статистикама, живот ван Земље много безбеднији од нашег овоземаљског, ми смо, ипак, копнена бића. На питање да ли космонаути, од старта па до повратка, често размишљају о смрти, лекар космонаут Валериј Пољаков одговара:

– Ми смо закорачили у безваздушни простор и он ће за сва жива бића увек представљати смртну опасност. Међутим, што се тиче страха од смрти, сведочим да космонаути не мисле на могућу трагедију. А знате ли зашто? Током дугих година припрема они подсвесно успевају да се навикну и на такав исход. Недавно, после повратка из космоса, преслушавао сам сопствене диктафонске белешке направљене у орбиталној станици. У једном тренутку сам чуо: „Ја, Валериј Пољаков, данас, тог и тог датума, приступам испробавању те и те методике..." У недоумици сам се запитао зашто сам то издиктирао у диктафон, али сам се убрзо сетио да сам то урадио уочи спуштања јер је, као и увек, постојала могућност да се никада не вратим. У подсвести је била жеља да оно што је урађено не сме да пропадне. Научници ће проучити материјал и искористити га за наредни подухват...

П. М.

Илустровао: Растко Ћирић

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

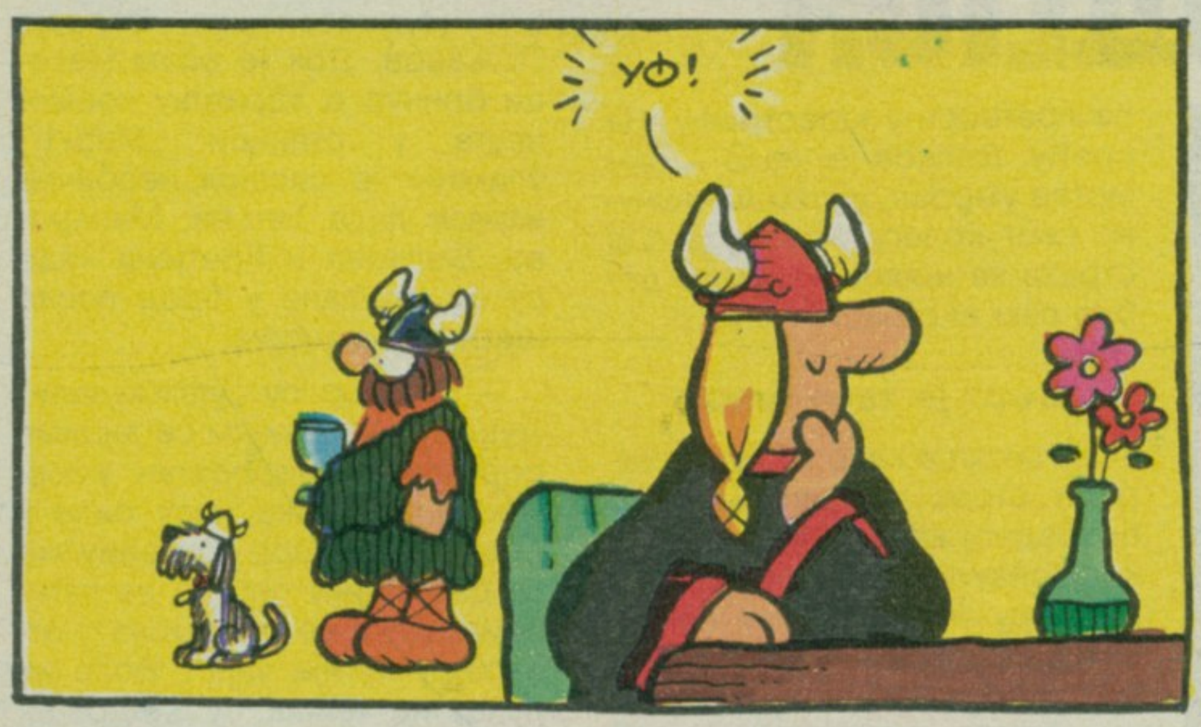

© 1990 by King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

DIK BROWNE

ВЕНЕЦИЈА ТОНЕ,
АЛИ ЊЕНЕ ЛАЂЕ ПЛОВЕ

ЦАРСТВО ПУШКЕТИНА, МИШИЦА И ЗМИЈА

Ко није чуо за гондолу? По венецијанским каналима, међутим, вековима плове и многе друге врсте бродица и барки једнако тако смишљене и прилагођене за живот у каналима

Живети се не мора, ал' пловити мора, каже једна стара пословица коју су смислили неки наши преци на обе стране Јадрана – јер на латинском она гласи:

Navigare necesse est.

Тако су људи од памтивека правили и усавршавали свакојака пловила. Вода је мамила и изазивала још праљуде који су на обичним нагорелим деблима прелазили чак мања, мора – као што су Брачки или Хрварски канал.

Колико је само богатство облика настало кроз векове усавршавањем брода! И какво мноштво облика постоји и дан-данас јер, чамци, барке, па и прекоокеанске лађе, мада сличне, никада нису исте и колико год шетали дуж неке обале и гледали их, све су различите и увек изнова занимљиве.

Доносимо цртеже „породице" бродица и барки из Венецијанске лагуне. Венецијанци

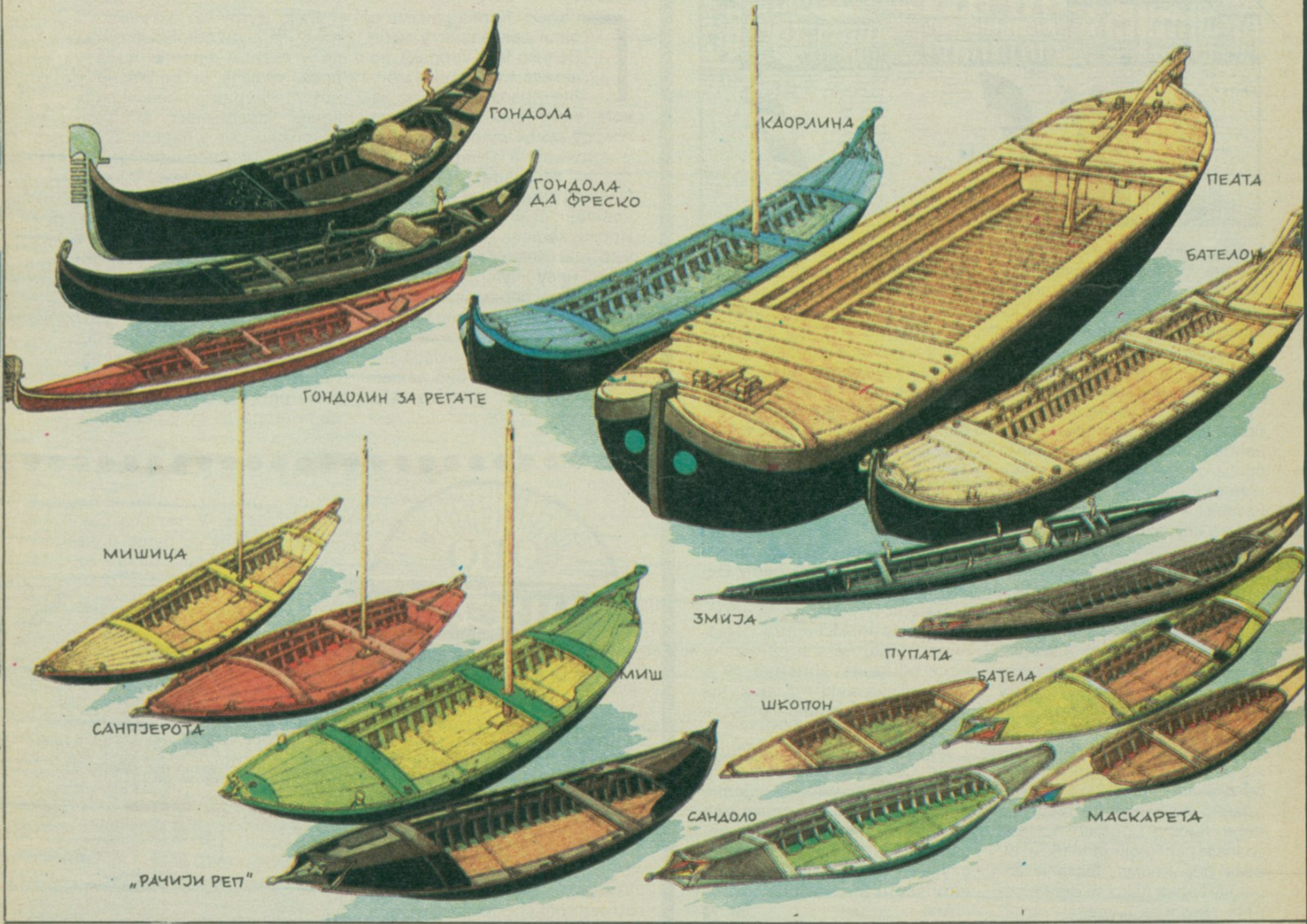

– или Млечани – народ су великих помораца са хиљадугодишњом традицијом. Легенда каже да су из унутрашњости дошли у лагуну како би се склонили од насртаја варварских хорди које су у налетима надирале са севера. Тако је потомство бивших апенинских сељака и сточара створило у доцнијим вековима најбогатију, најмоћнију и највелелепнију поморску силу Средоземља, са престоницом на каналима, по лепоти и необичности јединствену на нашој планети.

Где је рачији реп?

Захваљујући бродовима и Јадрану Венеција је постала господарица Медитерана и господарица трговачких и политичких веза Истока и Запада.

Међу „животиње" с једним веслом спадала је и „vipera" – „змија". Тај оштроклучни, витки и надасве брзи чамац користили су цариници за хитро хватање шверцера све до краја прошлог века.

Само једно весло

У брзе бродице спадају и сандоли – названи тако због свог облика сандале! И данас елегантно клизе каналима. Постоји и нарочита врста сандоле звана „шћопон", што значи „пушкетина". Не случајно: тим чамцима, ниским и плитким ишло се одвајкада, а и данас, у лов на водене птице. Њихов је кљун раван, како би се пушка поставила водоравно и ниско и њоме боље циљало!

Још само да поменемо остале врсте венецијанских барки. Каорлина, која се виђа

На сликама венецијанских мајстора из 17. века а служи и данас, названа је по месту Каорле одакле потиче. Гради се да спретно и брзо превози робу каналима и обалом. Сличан њој је нешто тежи и јачи бателон: кад би могло да се преведе, његово име би гласило – чамчина.

Највећа од свих је пеата. Та реч значи „тањир" а пеата је одиста прилично равна. Слична је брацери која се виђа на нашој страни Јадрана, само што пеата готово да више и не плови кроз своју Венецију.

Батела је мала, то је „бродица" као и маскарета („маскица") која, не зна се зашто, носи тај назив! И најзад, ту је још најгиздавија од свих, чувена и само венецијанска – гондола.

На цртежу који доносимо виде се све ове бродице у правим сразмерама једне према другима. Уз сваку иде само по једно весло, то је венецијански начин, настао не случајно кад је требало пловити често веома уским каналима.

М. К.

То је, укратко, она велика и славна страна млетачког поморства. Али, живот на каналима створио је исто тако јединствену и препознатљиву породицу малих венецијанских барки. Неке су временом ишчезле из употребе, док су друге и данас једнако добре и погодне као пре толико векова. Као што су и саме прилагођене само Венецији и њеним каналима, тако су им и називи углавном необични, али не случајно баш тако надевени.

Неке бродице, рецимо, имају имена, животиња, друге су назване по одређеним предметима. Највеће међу њима спадају у тип – миша! Поред „мужјака" који је дугачак и по четрнаест метара, ту је и „женка", то јест нешто мања „мишица". Обоје – италијански „topo" и „topa" – служе за рибарење и превоз рибе све до данас. Зато се већ одавно по каналима више не виђа њихов „рођак" назван „рачији реп" који је у 16. и 17. веку био веома честа и корисна барка како за мање терете тако и за људе.

Животињски рат и (не)мир

КАД

Ако сте мислили да су велике борбе с трагичним исходом „специјалност" само нас, људи, преварили сте се. И „та дивна створења" имала су у прошлости своја бојишта

Грађани Корка данима су били загледани у небо. Велика јата чворака долетала су из свих могућих праваца. Као по неком, само њима знаном, договору птице су се груписале у источном и западном делу града. Испуштале су тако ужасавајуће крике да су становници овог малог места у Ирској касније тврдили да нешто тако злокобно никада до тада нису чули. Нешто се очигледно спремало, али нико није могао да претпостави шта.

По сведочењу Никласа Боурна на помолу је био велики рат чворака. У хроници „Невероватна борба чворака, воћена у граду Корку у Ирској од 12. до 14. октобра 1621. године" Боурн је забележио овај несвакидашњи догађај. Тај документ који се чува у Британској библиотеци у Лондону умногоме подсећа на извештај са војних попришта.

На хиљаде чворака преплавило је Корк. Али, оно што је највише изненадило очевице била је строга опредељеност сваког птичјег ратника за свој део територије. Ниједан чворак са истока града није прешао на непријатељску западну страну. Само је десетак, очигледно по посебном задатку, прелетало замишљену линију фронта. Били су то емисари који су крештећи и силовито ударајући крилима вероватно преговарали о почетку и условима рата две зарађене армије.

Рано ујутру 12. октобра отпочео је љути бој. Борба, која се углавном водила прса у прса, трајала је до касно у ноћ. Чворци поломљених крила, пребијених вратова, ископаних очију падали су по улицама, у дворишта, у оближњу шуму и реку. Перје је летело на све стране, небом су се проламали језиви крици.

Касно увече у Корку више није остала ниједна птица, Никлас Боурн тврди даље да су чворци „преселили" фронт и наставили рат следећег дана источно од Лондона, изнад Темзе. Пошто је борба настављена далеко од града, само ретки очевици могли су да потврде да су у редовима

Кућа пресечена напола

● Једна зграда од камена у западнонемачком граду Есену нагнула се због неравномерног слегања земљишта, па је дошло до опасне напрегнутости. У таквим случајевима куће се руше и зидају нове. Али, овдашњи

ЧВОРЦИ МАРШИРАЈУ

Илустровао: Брана Јовановић

чворака виђени и гавранови и вране. Из ко зна којих разлога чворци су нашли појачање у редовима пријатељских формација.

Рат се завршио 14. октобра тамо где је и отпочео. Чворци су се вратили у Корк и међусобно докрајчили, тако да је бој преживело само стотинак птица. Због чега је рат вођен, да ли су постигнути жељени резултати, на то питање хроничар Никлас Боурн не даје одговоре.

Раније се веровало да велики сукоби у животињском свету наговештавају, у ствари, бурне догађаје у историји. Тако историчар Олаус Магнус у „Историји северне расе" тврди да су сукоби међу мравима наговестили смењивање скандинавских краљева.

„Могу само да наведем два примера. Ти чудни ратови у свету мрава примећени су на два места 1521. године, у Упсали и Холму. Тада су Кристијана II, данског краља, протерали Готи и Швеђани, лишили га власти и територије којом је владао."

Да је ово уверење било уврежено не само у народу него и међу угледним историчарима јасно је и из „Опште историје" коју је 1749. написао доктор историјских наука Томас Шорт. Научник коме би, ипак, требало веровати врло шкрто наводи само годину и врсту животиња које су се у њој сукобиле.

- септембра 571. рат птица (не наводи којих)
- 1059. борба шарки
- 1110. поново велики птичји сукоб
- 1212. борба врана у Тракији
- 1240. морски рат – рибе на обалама Енглеске
- 1299. псећи бој – од 3000 паса само један преживео
- 1366. прави врапчији масакр

У Шортовој хроници забележено је нешто више детаља само о рату међу мушицама који се одиграо 1388. године у Ричмонду, у енглеској грофовији Сари. „Кад је после неколико сати окончан овај сукоб у свету инсеката, грађани Ричмонда лопатама су морали да купе мушице из својих кућа и са улица, толико је било мртвих(!)"

Сведочења о животињским ратовима углавном могу да се нађу у хроникама из давних времена. Да ли људи више не обраћају пажњу на борбе у свету „тих дивних створења" или су се животиње, за разлику од човека, у међувремену опаметиле и не ступају више у сукобе светских размера, нико са сигурношћу не може да каже. Једно је сигурно: у овом веку забележен је само један већи сукоб.

Новембра 1970. године, по писању часописа „Сан", у рат је кренуло преко две хиљаде жаба букачица у Малезији. Борба је трајала тачно шест дана у мочварама надомак града Ипоха. Како је сукоб највероватније завршен нерешеним резултатом, рат је настављен јануара наредне године. Три дана и три ноћи водио се љути бој. Исход – на стотине мртвих букачица. Сукоб се није поновио. Вероватно су жабе постигле неки, људима недокучив, споразум.

У свету животиња тренутно влада мир. А међу људима?

В. С.

грађевински стручњаци пронашли су необично решење: кућу су пресекли по линији највећег напона где је могла да се појави пукотина, а после тога сваку половину одвојено исправили и учврстили јој темеље.

У току читаве операције станари нису напуштали зграду и при том нису осетили никакву непријатност. За пресецање куће коришћена је дијамантна тестера која за један сат препили 100–160 милиметара зида. У Рурској области, где је утроба Земље изрована рударским окнима, померање земљишта је сасвим обична појава. Зато ће се тестирање наставити.

Шта изазива мигрену?

● Данским научницима пошло је за руком да докажу постојање директне везе између недовољног прилива крви у мозак и мигрене. Испитујући мозак пацијената помоћу такозваног ангиограма екипа др Нилса Ласена из једне болнице у Копенхагену изазвала је у 11 случајева напад мигрене и тако се нашла ў прилици да измери прилив крви у све делове мозга док напад траје. Међутим, иако је тиме доказано да мигрену изазива смањени

Илустровао: Зоран Петканић-Петко

прилив крви, није разјашњено да ли је он неуролошки или васкуларни поремећај. „Што више сазнајемо о њој, даље смо од потпуног разјашњења те врсте главобоље која погађа чак 15 одсто човечанства", изјавио је др Владимир Мачински, уредник часописа који је објавио истраживање данских лекара.

Други светски рат:
Операција „Дрвени коњ”

ВЕОМА УПОРНИ СКАКАЧИ

Оливер Филпот, много година после бекства

Једно од најспектакуларнијих бекстава из нацистичких логора за ратне заробљенике извела су тројица јунака ове приче

У лондонском Империјалном ратном музеју налази се један од најчуднијих ратних експоната: копија грубо склепаног дрвеног коња за прескакање какав може да се види у готово свакој школској гимнастичкој дворани.

Његов оригинал послужио је тројици британских официра да током Другог светског рата изведу једно од најспектакуларнијих бекстава из логора за ратне заробљенике нацистичке Немачке.

Једино оруђе – мистрија

У пролеће 1943. године Ерик Вилијамс и Мајкл Коднер били су само двојица међу стотинама официра заточених у логору Сталог луфт III у Шлеској и, као и остали, смишљали план за бекство на слободу.

План, чудесно једноставан, као што је то често случај са најбољим плановима, био је идеја Мајкла Коднера: направиће дрвеног коња за прескакање у кога може да се сакрије један човек. Његов је задатак био да испод коња копа земљу.

Кроз песковито тло требало је, заправо, пробити тунел дугачак преко 37 метара и докопати се слободног просто-

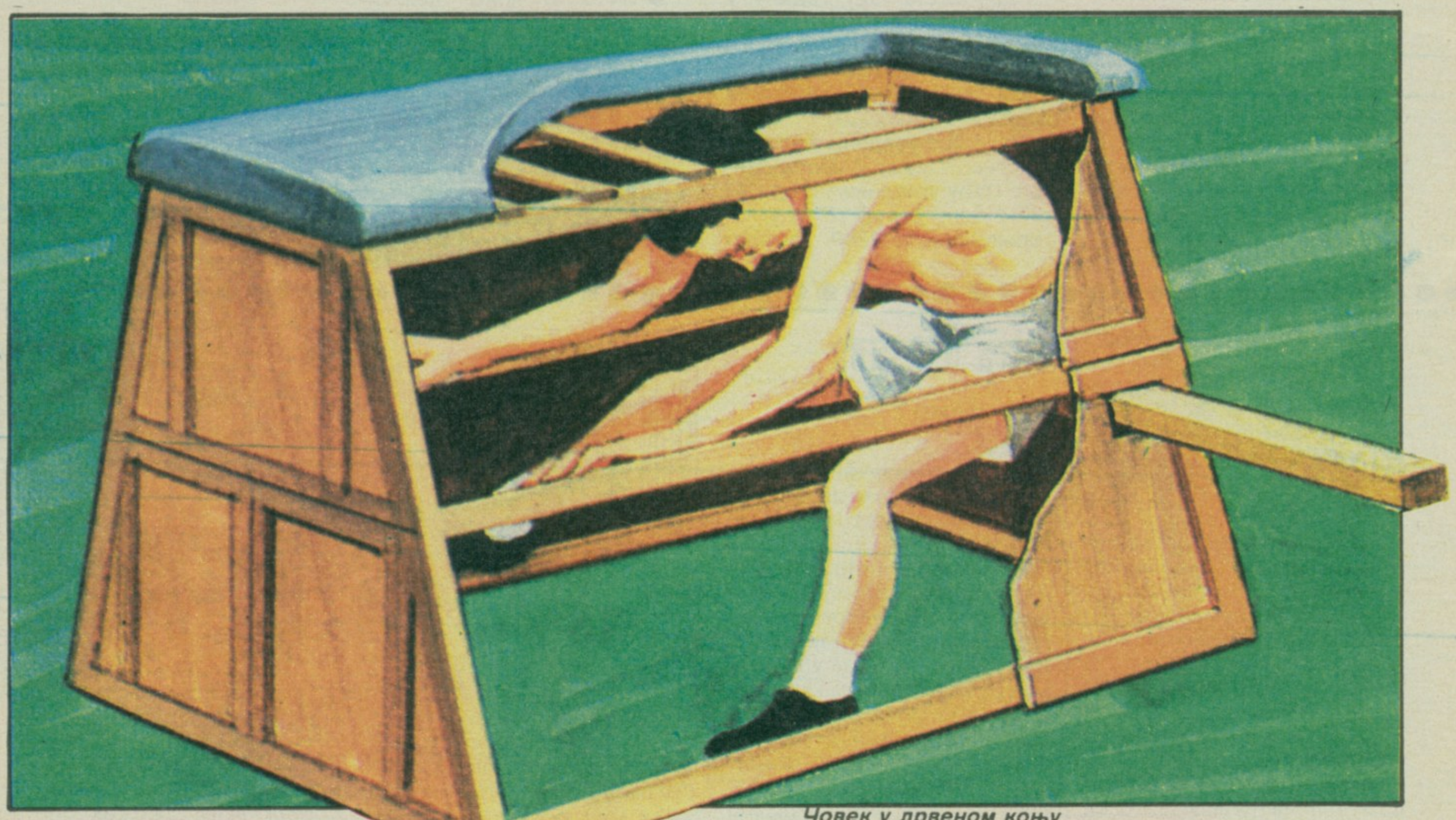

Човек у дрвеном коњу

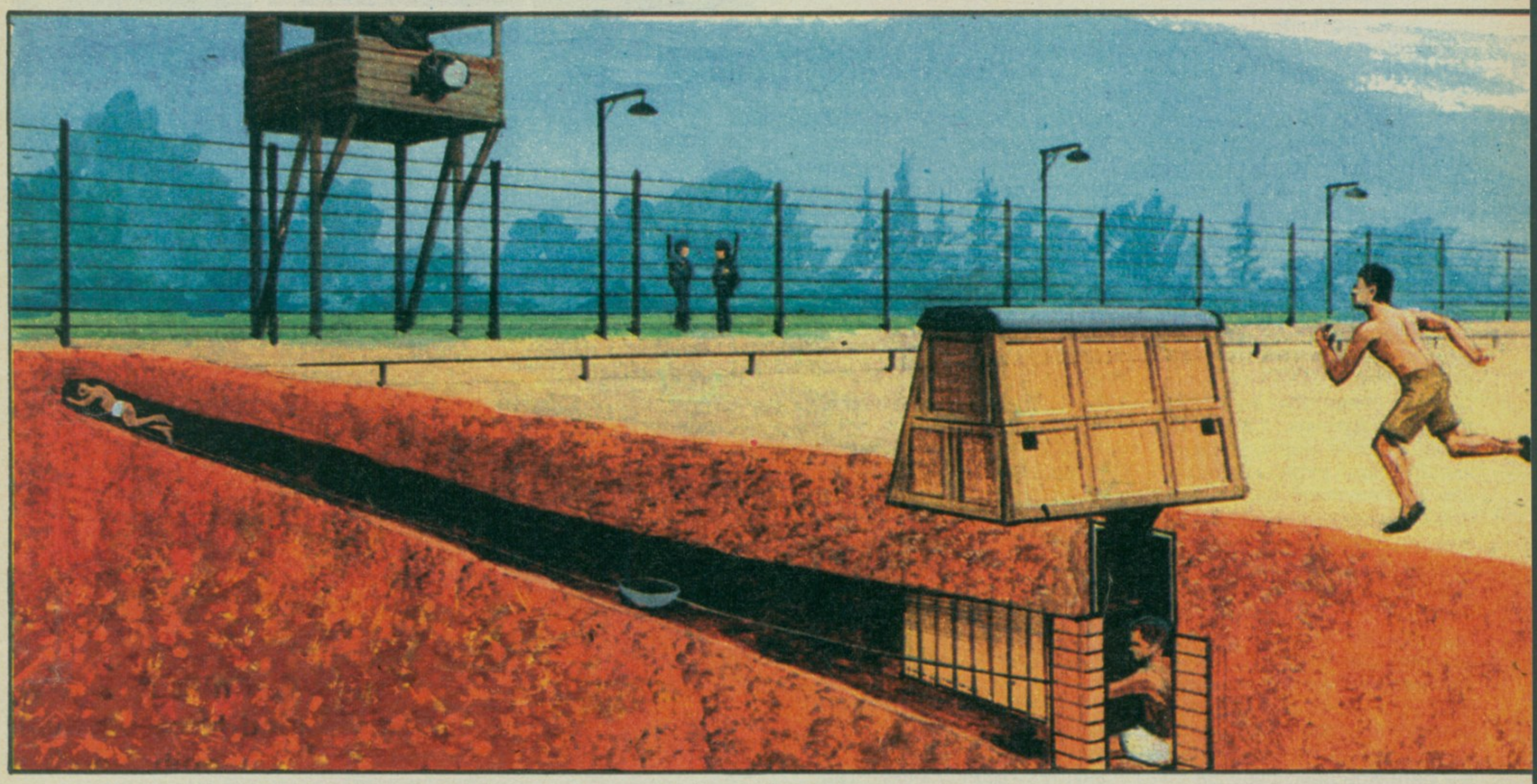

Идеја да се за извлачење песка користи посуда знатно је убрзала прокопавање тунела

ра иза ограде логора. Једино оруђе које су имали била је обична зидарска мистрија. Али, имали су нешто много вредније: бескрајну решеност да успеју.

Коња за прескакање, висине 1,4 метра и основице 1,5 са 0,9 метара, брзо су направили. На боковима су исекли четири прореза кроз које могу да се провуку снажне мотке – помоћу њих ће четворица људи носити коња. Одређени су и заробљеници који ће на дрвеном коњу редовно вежбати прескакање како Немци не би посумњали. Вежбачи су носили кратке панталоне начињене од дугачких којима су, једноставно, одсечене ногавице. Тај одсечени део послужио је као врећица за одношење ископаног песка.

План за прву седмицу сводио се само на то да се немачки стражари навикну на дотад невиђен призор у логору – дрвеног коња и вежбање неуморних скакача.

Имали су прилике да коња виде са свих страна, а један скакач је посебно изабран да изиграва „неспретњаковића" који га је, с времена на време, обарао на бок да би се видело да је заиста празан.

„Амортизер" за скакаче

Друге недеље почело је прокопавање тунела. Сваког дана коња су износили из спремишта у мензи. У њему су, наизменично, били скривени Ерик Вилијамс или Мајкл Коднер. Унутра су биле причвршћене куке на којима је висило дванаест врећа начињених од ногавица панталона. После ископавања песак су просипали широм логора, највише испод барака. Како је често био влажан, повећавао је „килажу" коња. Да би били сигурни да ће четворица људи који су га преносили моћи да понесу тај терет, копачи су продужавалу тунел само тридесетак центиметара током сваке смене.

Било је потребно више од једне седмице да се ископа улазно окно дубоко 1,5 метар и да се његови зидови подупру дрветом. Окно је било маскирано покретним вратима преко којих је наслаган дебео слој врећица с песком, а по њима посута растресита земља.

На „фискултурном" полигону ископане су две плитке рупе и напуњене песком. Једна на доскочишту иза коња, а друга са стране, како би стражари закључили да оне служе да би амортизовале пад скакача кад додирну тло. Њихова права сврха, међутим, састојала се у томе да омогуће носачима да коња сваког дана ставе на исто место како би копачи могли да одреде где је улаз.

И првих неколико метара тунела требало је подупрети дрветом јер је доскок био управо на том месту. После тога тунел се продужавао без потпора. Био је толико узак да је у њему могао да ради само један човек. Увлачио се попут змије руку испружених напред. У једној је држао мистрију, у другој празан џак. Радио је у потпуној тами, тешко удишући оно мало ваздуха, док му је песак сипио у уши, очи, нос и уста а мишићи се грчили због незгодног положаја тела.

Трећи члан

Посао је одмицао споро и у сенци вечите опасности. По истеку прва два месеца тунел је био дугачак само 12 метара, а Ерик Вилијамс и Мајкл Коднер осећали су се потпуно исцрпљени. Како је копање напредовало и тунел постајао дужи, ваздуха је било све мање а они су морали све више времена да проводе под земљом. Недостатак ваздуха био је озбиљна невоља, али нису се усуђивали да пробију рупе до површине јер би их немачки пси чувари брзо нањушили.

Ипак, замисао логораша једног дана умало није пропала. Док је Мајкл Коднер прокопавао земљу, кров тунела изненада се слегао. Скакачи су са запрепашћењем уочили да се на терену појавила прилично дубока рупа. Један је хитро легао преко ње, као да се спотакао. Док је лежао претварајући се да је повређен, вешто је насуо песак у рупу. – Њихов план није откривен.

Мајкл Коднер, притиснут земљом, морао је сам да се спасава. Полако се извлачећи из песка који га је прекривао поново је подупро зидове тунела. Кад је завршио, био је толико исцрпљен да је једва успео да се с врећицама песка одвуче до улазног окна.

Ерику и Мајклу било је јасно да морају да убрзају копање уколико желе да побегну пре зиме. Наиме, што је тунел постајао дужи, то је њихово напредовање било спорије јер је копање и одвлачење врећица песка до улаза одузимало свакоме од њих сувише времена. Решење је било да два човека раде под земљом – један да копа, други да вуче врећице. Међутим, да би се то постигло, требало је наћи и трећег, како би један од чланова тима за бекство могао увек да буде са скакачима. Избор је пао на Оливера Филпота.

Досетили су се како да убрзају рад и истовремено повећају залихе ваздуха у тунелу. Користећи велику металну зделу начинили су тобоган који је одвлачио песак до улаз-

ног окна. Стално кретање зделе напред и натраг увелико је појачало проток ваздуха.

Половином септембра бегунци су проценили да је, по свој прилици, тунел стигао иза жичане ограде логора. Ерик Вилијамс је отпузао до краја тунела с подужом металном шипком и пажљиво је гурнуо према површини. Оливер Филпот је шетао дуж ограде све док није опазио шипку како штрчи изнад тла. Део плана је успео!

Ипак, тунел још није био довољно дугачак. Сваки покушај бекства морао је да се изведе под окриљем таме, али јаке сијалице око логора осветљавале су простор са обе стране ограде. Морали су, дакле, да продуже тунел бар за 3–4 метра. Идеално решење било би да га прокопају све до дубоког јарка у близини који би био сјајна заштита кад избију на површину. Али, јесен је већ далеко одмакла. Нису више смели да се поуздају да ће време и даље бити довољно суво да би тим скакача могао наставити са својим вежбама.

Срећа их је и даље пратила: септембар и октобар били су месеци прекрасног михољског лета. Пробијање тунела напредовало је тако добро да су донели одлуку да беже у петак увече, 29. октобра. Одлучено је, исто тако, да те вечери сва тројица сиђу у тунел и прокопају последњу деоницу. То ће бити најопаснији део читаве операције јер ако се тунел обруши на њих, неће бити никога да им притекне упомоћ: сви логораши биће у то време закључани у својим баракама као и сваке ноћи.

Најзад – слобода

У петак изјутра 29. октобра 1943. године екипа скакача изашла је из бараке носећи дрвеног коња у коме су се стиснули Мајкл Коднер и Ерик Вилијамс. Мајкл је носио црну маску начињену од чарапе и црн, тесно припијен трико начињен од дугачких црних гаћа. Био је то његов костим за бекство. Он је остао у тунелу до краја тог дана.

Ерика су, као и вреће песка, однели у коњу натраг до мензе. Кад је група скакача и после подне изашла да вежба, Ерик се вратио у тунел с џаковима напуњеним цивилном одећом, неопходним залихама хране, лажним исправама и новцем. Сакрио је ствари у шахту тунела пре него што се, последњи пут, вратио у мензу.

У раним предвечерњим часовима скакачи су трећи пут изашли, али је преоптерећени дрвени коњ испред барака толико шкрипао да су се истински уплашили да ће план о бекству пропасти. У коњу су се овога пута налазила три човека: Ерик Вилијамс, Оливер Филпот и још један заробљеник чији се задатак састојао у томе да затвори окно кад се сва три бегунца нађу заједно у тунелу.

У 4.15 после подне Ерик и Оливер су се придружили Мајклу на удаљеном крају тунела. Следећих 75 минута грозничаво су прокопавали пут према слободи. Тачно у 5.30 пробили су површину и угледали неколико звезда на небу док је хладни ваздух октобарске ноћи покуљао у тунел.

Следећих пола сата проширили су отвор довољно да се извуку. Све се одвијало по плану, тако рећи у минут. Јер, у тренутку кад су изашли, заробљеници у логору отпочели су страшну буку дувајући у трубе, певајући и вичући.

Док су погледи немачких стражара били окренути на другу страну, Ерик Вилијамс, Мајкл Коднер и Оливер Филпот извукли су се из тунела попут три црне сенке, претрчали последњи комад осветљеног тла и ишчезли у оближњој јеловој шуми. Били су слободни!

★

★ ★

Кад су изашли из тунела, бегунци су се очистили од песка и обукли цивилна одела. Затим су се раздвојили. Ерик Вилијамс и Мајкл Коднер путовали су заједно, а Оливер Филпот је продужио сам.

Ерик и Мајкл стигли су, што возом, што бродом, до Данске где су им чланови Покрета отпора помогли да се пребаце у неутралну Шведску. Оливер се спокојно одвезао возом до Данцига (сада Гдањск) и даље отпловио једним шведским бродом.

Три недеље након бекства из логора сва тројица су се поново нашла у Британији.

Г. В.

ПРОЧИТАЈ ПРОСКИТАЈ

У ОБЛАЦИМА ИЛИ У КОШМАРУ?

● У трци за квалитетом не постоји црта која означава крај.

Дејвид Кирис

● Људи нису тако зли као што се прича. Познавао сам једног књижевника који је пуних двадесет година писао једну лошу књигу, а људи су је заборавили за трен.

Алфред Капис

● Кључ успеха: осам сати рада и исто толико сна, али никако истовремено.

Холдинг Картер

● Нас оптимисте често држе наивним. Сматрају нас погрешно обавештеним идеалистима чије ноге нису на земљи. Па ипак, нама је много лепше него песимистима: пријатније је живети у ружичастим облацима него у црном кошмару.

Алберт Ајнштајн

● Оцрњивање оних које волимо увек нас унеколико удаљава од њих. Не треба дирати у идоле: позлата с њих остаје на рукама.

Гистав Флобер

● Много пута држао сам разне дијете да бих ослабио. Затим, с годинама, променио сам кројача, то је мање заморно.

Жозе Артир

КУТАК ЗА КИШНИ ТРЕНУТАК ДО

● Мало је оних који су добили главни згодитак на лутрији. Замисли да си управо ти срећни добитник премије од милион (нових) динара. Уз помоћ маште, оловке и папира спискај сву ту лову за пола сата.

● Обоји комадиће макарона у ружичасте боје, нанижи их на чвршћи конац и одлучи кога ћеш обрадовати новом огрлицом.

● Запиши имена свих људи до којих ти је стало и (тачне) датуме њиховог рођења. Пријатно ће се изненадити ако им за рођендан пошаљеш честитку или их позовеш телефоном. Ако имаш времена, можеш да направиш и неки мали поклон.

● Напиши писмо неком кога волиш користећи речи и слике исечене из новина и часописа.

● Провери колико станица хвата твој радио-апарат и покушај да препознаш бар неке од њих.

● Покушај да опереш зубе тако што ћеш, уместо руке, померати главу.

● Помоћу сата са секундаром измери свој пулс. Затим скачи два минута у месту, па га измери поново. Забележи разлику. На исти начин измери по два пута пулс свим укућанима. Упореди добијене резултате.

● Распростри карту света по поду и размисли о томе које ти земље изгледају најпријатније: а) за живот, б) за туристички обилазак. Ако су ти потребна додатна обавештења, завири у енциклопедију или неки уџбеник географије.

● Кроз парче картона провуци канап и на врата своје собе окачи поруку. Ево неколико предлога:

ГЕНИЈЕ РАДИ

ОСМЕХ, МОЛИМ!

ДОБРОДОШЛИ У ЗЕМЉУ ДЕМБЕЛИЈУ!

ДА ЛИ БАШ МОРАШ ДА УЂЕШ?

ДОЂИ, ВИДИ, ИДИ!

● Замисли да си главни дворски кувар(ица). Спрема се велика свечаност. Чиме ћеш угостити званице? Састави јеловник.

● Препиши прву и последњу реченицу неког познатог романа, а затим замоли неког од укућана или пријатеља да ти исприча садржај. Немој одати о којем се роману ради.

БОНТОН И ЕНГЛЕЗИ

Појам учтивости код нас се увек некако везује за Енглезе: нико није тако фин као они. Да смо живели у заблуди, показали су нам сами – Енглези. Да су тако беспрекорни, зар би многе фирме одлучиле да ангажују Карен Дун, тридесетогодишњакињу из Калифорније, да њихове службенике подучава бонтону? Шта то енглеским службеницима фали? Па, држање тела на радном месту, начин на који воде пословне телефонске разговоре, опхођење са странкама и разне друге „вештине" које се очекују од добро васпитаних службеника. ■

ГОЛУБ СЕ ВРАЋА КУЋИ

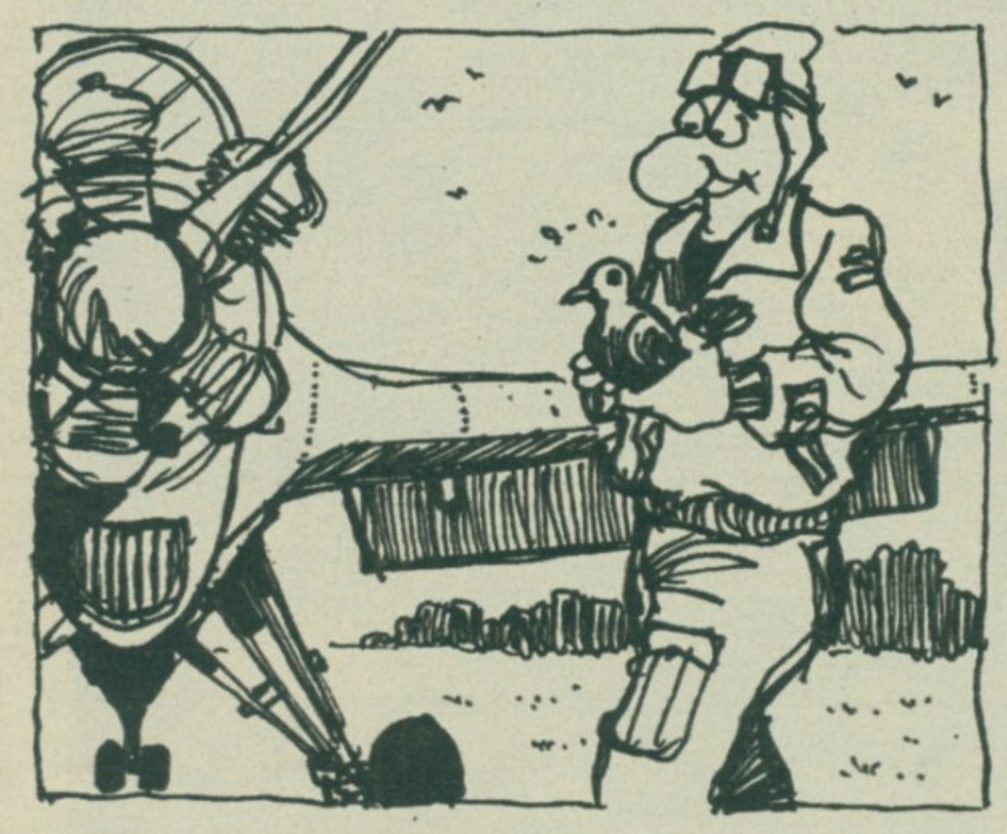

Када је нашао изгубљеног голуба кога је ветар одвукао са курса током трке, пилот Рој Грант одлучио је да помогне „колеги" летачу и врати га кући авионом. Име и адреса власника били су на прстену и Рој га је избацио из кабине са висине од 300 метара, изнад његовог голубарника у Мидлвичу, у Енглеској.

Летачка правила забрањују да се из летелице избаци било шта осим пешчаног и воденог баласта и падобрана. Птице се не поминју. ■

БИ, ВИДИ, ИДИ!

● На свеску тврдих корица налепи етикету: КУЋНА КЊИГА ЖАЛБИ. Привежи за њу оловку и стави је на место где ће свим укућанима бити доступна. Уписуј у њу све своје примедбе и немој се љутити ако се неко пожали на тебе.

● Замисли да неко време мораш да проведеш на пустом острву, као Робинзон Крусо, и да са собом смеш да понесеш само три ствари. Шта би ти било најпотребније?

● Узми две истоветне чаше па једну напуни водом, а другу брашном. Пошто су обе пуне, у њих више ништа не може да стане. Да ли је заиста тако? Немој се кладити! У ствари, ако поступаш пажљиво и полако, моћи ћеш да преручиш све брашно у чашу с водом.

● Стави неколико ситнијих предмета у чарапу и дај некоме да пипањем погоди шта је унутра.

● Напиши писмо некој познатој личности којој се дивиш. Ако знаш адресу, можеш да пошаљеш и чекаш одговор, а ако не, састави и одговор по својој вољи.

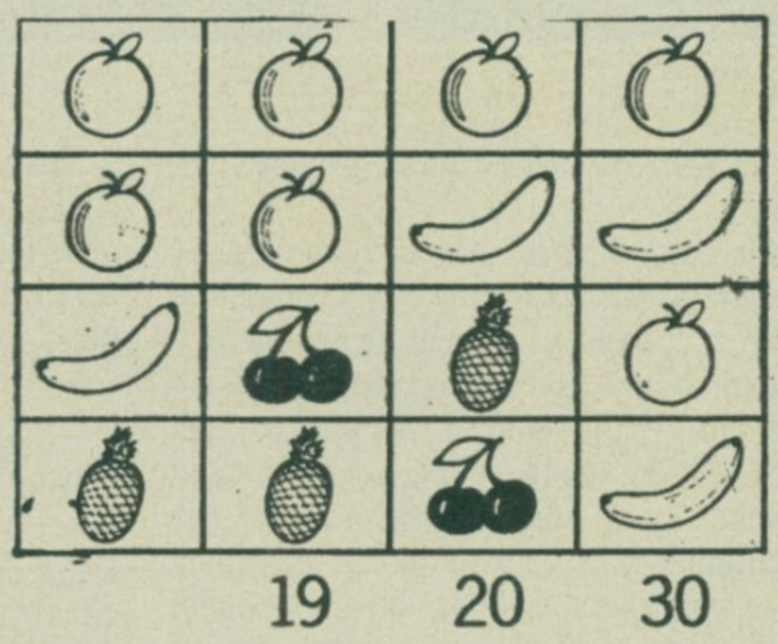

● Ево је/ ~г згодног задатка за кић. пополне. Или је то за тебе послић од неколико минута?

Свака врста воћа у овом квадрату има своју вредност. Збир вредности за сваки ред и сваку колону уписан је поред тог реда, односно испод те колоне. Твоје је да пронађеш збир који недостаје – колико вреди прва колона с леве стране?

РЕШЕЊЕ:

Јабука: 7 (то ћеш најлакше закључити из трећег реда). Банана: 8 (то јасно следи из другог реда и четврте колоне). Из другог и трећег колоне не вилљешкај да је збир ананаса и трешње 5, јамше једно од њих има вредност 2, а друго 3. Сазна усмери пажњу на четврти ред. Када трешње има вредност 3, збир у трећој колони мора бити 2, ананас 3, а прва колона 25.

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

УБИЋЕ ME!

Пљачкаши нису намеравали да оставе икакав траг за собом. У доказе које по сваку цену треба уклонити спадао је и двадесеттрогодишњи Ани Алоцу

Двадесет трећег јула прошле године, у 11 увече, двадесеттрогодишњи Ананд-Ани Алоцу застао је испред врата стана на првом спрату једне зграде у Форт Ворту у Тексасу. Име на наруџбеници поклапало се с оним на вратима. У једној руци држао је упаковану пицу, у другој паковање од шест конзерви пива. Гурнуо је конзерве под мишку и покуцао. Врата се нису отворила, али се изнутра јавила нека жена:

– Шта хоћете?

– Наручили сте пицу. Ја сам достављач из „Доминоса".

– Ништа ја нисам наручила! Губи се! – довикнула је као да је смртно уплашена.

Сачекај овде, момак!

Било је узалудно да се с њом расправља. Имао је искуства с таквим људима. Поруче и после се предомисле. На пола пута до приземља зачуо је одоздо мушки глас: – Хеј, човече! Је'л то моја пица?

У дворишту је стајао мршав црнац у радним панталонама. Ани му је пришао сав срећан: – Значи, ви сте наручили пицу? А она жена горе?

– Ма, пусти је. Само сам се послужио њеним телефоном. Него, сачекај овде, момак. Новчаник ми је остао у колима код девојке.

Изгубио се иза ћошка и неколико тренутака касније вратио се у пратњи високог, мишићавог црнца.

– Спуштај то! – наредио је мршави.

Ани се није ни померио. Забезекнуто је зурио у дугајлију који му је прилазио с пиштољем у руци. Чим му је прислонио цев на чело, спустио је све на земљу.

– Дај лову и кључеве од кола. И без штосова. Малопре смо изгубили смисао за шалу – рекао је црнац с пиштољем.

Ани је извукао из џепа новчаник и кључеве од „доџа" својих родитеља. Мршави их је зграбио и нестао. Вратио се неколико тренутака касније у „доџу". Дугајлија је Анију пиштољем показао да крене ка колима.

Мршави је отворио пртљажник, а високи, држећи му пиштољ на потиљку, натерао Анија да се увуче унутра. Ани се нашао у мрклом мраку. Чуо је тресак врата. Кренули су. Никада у животу није осетио такав страх.

Морао је да се смири и смисли нешто. Лежао је главе приљубљене уз десна задња светла. Померио се и рукама опипао шрафове. Требало му је неколико минута да их одврне и да затим донекле увуче фар у пртљажник. Светлост је обасјала унутрашњост. – Добро, а сад да видимо ту браву, помислио је.

Окретао се и увијао све док није заузео положај из кога је могао да види и дохвати полугицу на брави пртљажника. Одлично! Знао је како ће отворити гепек. Само, мучиле су га две ствари. Мршави је пребрзо возио, а чим се отвори пртљажник на инструмент-табли у колима ће се упалити лампица која ће упозорити отмичаре. Мораће да сачека погодан тренутак.

Не гледај ме у лице!

Није га дочекао. „Доџ" се одједном, уз шкрипу кочница, зауставио, а трен касније крај отвореног пртљажника стајао је дугајлија с пиштољем: – Излази!

Ани се без речи искобељао и послушно кренуо испред њега. Сео је на предње седиште, дугајлија се увукао на задња. – Шта сад, помислио је Ани и погледао у возача. Овај се бесно продрао:

– Не гледај ме у лице!

Петнаест минута касније зауставили су се на мрачном и пустом делу пута. Анију је срце почело лудачки да лупа. Наредили су му да изађе из кола, одвели га до некаквог јарка и натерали га да легне лицем према земљи.

– Мало број, а онда можеш да кренеш кући. Оставићемо ти кола горе на путу – препознао је дугајлијин глас.

Баш када је помислио: – А до колико то треба да бројим – у глави му је нешто експлодирало. Ужасан бол распламтео му је лобању. Од друге експлозије глава му је одскочила улево. Осетио је још страховит ударац у браду, а онда изгубио свест.

Када је дошао себи, лице му је лежало у локви топле крви која му је полако цурела из уста. Готово ништа није видео. У ушима му је ужасно тутњало. Руке и ноге су му се тресле. Ако останем да лежим овде, умрећу, помислио је.

Морао је некако да се докопа аутопута. Ту ће већ наићи нека кола. Полако се усправио и кренуо. Кола су заиста наишла. Једна, па друга, али се нико није зауставио. Ани Алоџу изгледао је као утвара. Добро, могу и сам, рекао је самом себи. Онда су га с леђа обасјали фарови неког аутомобила. Видели су га! Возач је успорио, али уместо да се заустави, прошао је крај њега, а онда нагло закочио. Ани је ужаснуто зурио у задње десно светло аутомобила. Није радило... Доџ!

– О боже, убиће ме – помислио је и потрчао ка супротној страни пута. Чуо их је иза себе док је бежао. Онда се спотакао, пао у блато и склизнуо у некакав поток.

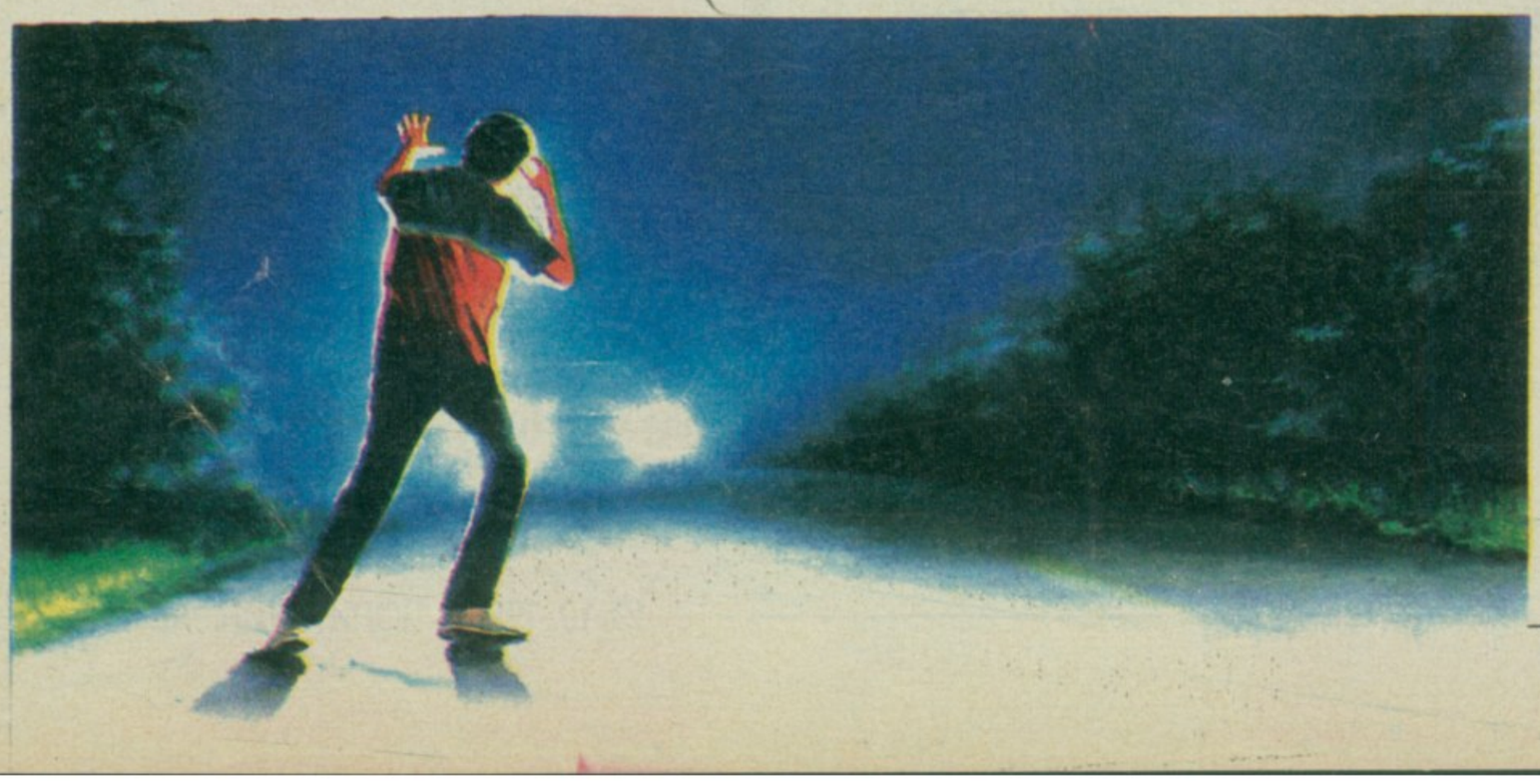

Лежао је не мичући се у нади да ће га мрак и околно шипражје сакрити. Она двојица су дотрчала до потока, неколико минута га тражили, а затим се гадно псујући, удаљили. Журило им се, очигледно.

Анонимни позив

Ани Алоџу је препешачио три километра пре него што је угледао прва светла града. Када су се крај њега зауставила полицијска кола, успео је да каже:

– Била су двојица. Могу да их опишем.

Онесвестио се трен пошто је изговорио регистарски број „доџа".

Два дана после дивљачког напада на Анија анонимна особа открила је полицији имена Френка Лемонса и Арка Прајса. Обојица су ухапшени, оптужени за покушај убиства и налазе се у затвору.

Анију Алоџу су извађена два метка из главе. Лекари чекају да ојача како би му извадили и трећи који се зауставио у бради. Вид и слух су му оштећени. Често има ноћне море.

– Захваљујући и Прајсу и Лемонсу чврсто сам решио да се посветим кривичном праву. Хоћу да покажем таквим људима како не могу некажњено да уништавају туђе животе. Не мислим на себе. Ја сам, у ствари, имао среће – каже Ани.

М. И.

ХИ-МЕН И ГОСПОДАРИ СВЕМИРА

ДИВЉИНЕ НАКСОСА

БРИГУ О СКЕЛЕТОРУ ПРЕПУСТИ ХИ-МЕНУ!

7/14

НИСАМ ПРИМЕТИО ДА СИ МУ ПОМАГАО У БОРБИ СА ЛЕДЕНОМ КРАЉИЦОМ!

ЗАПРАВО... НИГДЕ ТЕ НИЈЕ БИЛО СВЕ ТО ВРЕМЕ!

1989 Mattel, Inc. DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

СИНЕ, КАД ГОД ЈЕ ГУСТО, ТИ СЕ ИЗГУБИШ!

ХВАЛА НА ПРАТЊИ, ОРКО!

ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ АДАМУ ПОТРЕБНА МОЈА ПОМОЋ!

7/15

1989 Mattel, Inc. DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

ТИ БИ НА ОДМОР? ЗАР СИ ЗАБОРАВИО НА СВЕЧАНИ ПРИЈЕМ И ГОДИШЊИ БАЛ?

7/17

ЕХ! СВЕ ВАЖНЕ ОБАВЕЗЕ! СИРОТИ ПРИНЦ АДАМ!

ТОЛИКИ ПОСАО, А НИКО ГА НЕ ЦЕНИ!

ОХО! СВЕ МИ СЕ ЧИНИ ДА ЋЕ БИТИ ГУЖВЕ!

1989 Mattel, Inc. DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

ХТЕО БИ НА ОДМОР, А МЕНИ ДА ПРЕПУСТИШ ТОЛИКЕ ОБАВЕЗЕ, ЈЕ ЛИ?

КАМО СРЕЋЕ ДА ИМАМ КРАЈ СЕБЕ НЕКОГ К'О ШТО ЈЕ ХИ-МЕН!

СТАЛНО ТАЈ ХИ-МЕН! А ШТА ЈА ОВДЕ ПРЕДСТАВЉАМ?

7/18

2

1989 Mattel, Inc. DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

ШТА ЈА ТЕБИ ЗНАЧИМ? СЕТИШ МЕ СЕ САМО КАД СИ ПРЕЗАУЗЕТ!
ДОБРО ЈУТРО! ХОЋЕМО ЛИ БРЗО? МИРАНДА МЕ ЈЕ"
ОХ! ИЗГЛЕДА ДА СМЕТАМ!
7/19
ШТА СЕ ОВДЕ ДОГАЂА?
НИШТА! МАЛА СВАЂА! ПОТСЕТИО САМ СИНА НА ЊЕГОВЕ ОБАВЕЗЕ!
7/20
ГРЕШИШ, ОЧЕ! ТВОЈ СИН ЈЕ ОВДЕ СУВИШАН!
АДАМЕ, СМИРИ СЕ! НЕ ПРЕТЕРУЈ! НЕ СВАЂАЈТЕ СЕ БЕЗ ПОТРЕБЕ!
ВИСОЧАНСТВО, МОЖДА ЈЕ АДАМУ ЗАИСТА ПОТРЕБНО МАЛО ОДМОРА!
И МЕНИ ЋЕ БИТИ ПОСЛЕ СВИХ ОВИХ ПРИПРЕМА ЗА ВЕНЧАЊЕ!
7/21
ТАЧНО, ДАНКАНЕ! ИЗГЛЕДА ДА НАМ ЈЕ СВИМА ПОТРЕБАН ПРЕДАХ!
АДАМЕ, СИНЕ... ПОНОСАН САМ НА ОНО ШТО СИ ДОСАД ПОСТИГАО! ЗАСЛУЖУЈЕШ ОДМОР!
ХВАЛА, ОЧЕ! ИЗВИНИ ШТО САМ ГЛАДНУО...
ПРИЧУВАЈ СЕ МАЛО... ПОТРЕБАН СИ ЕТЕРНИЈИ, МОМЧЕ!
7/22
1989 Matt Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE INC

ЗМИЈСКА ГИЈАНИНА НИЈЕ БАШ НЕКО МЕСТО ЗА ЗАБАВУ!

ИМАШ ЛИ НЕКИ ПРЕДЛОГ, ДАНКАНЕ?

НЕКАД, КАД САМ БИО У ТВОЈИМ ГОДИНАМА, НАЈЛЕПШЕ МИ ЈЕ БИО НА ТРОПСКИМ ГИЈАЖАМА ОБАСЈАНИМ МЕСЕЧИНОМ...

А КО ТИ ЈЕ ПРАВИО ДРУШТВО НА МЕСЕЧИНИ?

МИРАНДА!

7/24

©1989, Mattel, Inc DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC

ХОЋЕМО ЛИ И МЕДЕНИ МЕСЕЦ ПРОВЕСТИ У ТРОПИМА?

НЕ, ДРАГА... САМО ПОМАЖЕМ АДАМУ ДА ОДАБЕРЕ МЕСТО ЗА ОДМОР!

ДАНКАНЕ, ТВОЈА ПРОШЛОСТ ME МАЊЕ ЗАНИМА... ВИШЕ МИ ЈЕ СТАЛО ДО НАШЕ БУДУЋНОСТИ!

7/25

©1989, Mattel, Inc DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC

АДАМЕ, МОРАЋУ ДА ВАМ ПРЕОТМЕМ ДАНКАНА! КРОЈАН НАС ЧЕКА!

САМО ИЗВОЛИТЕ, ДРАГА ДАМО!

НЕ СЕЋАМ СЕ ДА САМ НАРУШИО НЕКО ОДЕЛО!

ЈА САМ УРАДИЛА ТО И ЗА ТЕБЕ И ЗА СЕБЕ, ДРАГИ!

СРЕЋНО, ДАНКАНЕ!

НАДАМ СЕ ДА ОВОМ ЖЕНИДБОМ НЕЋУ ИЗГУБИТИ ПРИЈАТЕЉА!

7/26

©1989, Mattel, Inc DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.

ЛЕПО СЕ ПРОВЕДИТЕ НА ПУТУ!

ХВАЛА! ПОСЛАЋЕМО ТИ ВИДЕО-РАЗГЛЕДНИЦУ!

4

РАЗВЕСЕЛИ СЕ, АДАМЕ! СРЕДИЋЕШ ВЕЋ ОДНОСЕ С ОЦЕМ...

НЕ БРИНЕ МЕ ОТАЦ, ВЕЋ ДАНКАН! БИО МИ ЈЕ КАО БРАТ...

7/27

САД ИМА МИРАНДУ И ЈА МУ ВИШЕ НИСАМ ПОТРЕБАН! ОСЕЋАМ СЕ ОДБАЧЕНИМ...

©1989, Mattel, Inc DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.

©1989. Mattel, Inc. DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC
©1989. Mattel, Inc. DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.
1989 Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE INC

ДИВНА ЈЕ, ЗАР НЕ?

ДОНЕДАВНО БИЛА ЈЕ ПРАВА ОЛУПИНА! СЈАЈНО СИ ЈЕ ДОТЕРАО!

8/2

ДА... ЖЕЛЕО БИХ ДА ТИ ОБАВИШ ПРОБНИ ЛЕТ И ТО ЗА НАКСОС!

ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН ДА ЈЕ ЛЕТЕЛИЦА САД БЕЗБЕДНА?

АХ, И ТО БЕМО СРЕДИТИ... БЕЗ БРИГЕ...

© 1989. Mattel, Inc. DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

АКО ЈЕ ТАКО БРЗА, К'О ШТО ГВИЛДОР ТВРДИ, ДОБИЋЕШ НА ВРЕМЕНУ ЗА ОДМОР...

8/3

ПРИМАМЉИВА ПОНУДА... ТЕШКО ЈЕ ОДОЛЕТИ!

ДОБРО! ГВИЛДОРЕ, ДОБИО СИ ПИЛОТЕ ЗА ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИ ЛЕТ!

НАКСОС... ДВЕ ИСТРАЖИВАЧКЕ ЕКИПЕ ИСПИТАЛЕ СУ САМО МАЛИ ДЕО!

АДАМЕ, ЗАР НЕ ВОЛИШ АВАНТУРЕ?

НАКСОС

СВАКАКО! ЗАТО И ЖЕЛИМ ДА ВИДИМ ДИВОВСКУ ВАТРЕНУ ШТУКУ!

© 1989. Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

КАЖУ ДА ЈЕ ТО НАЈОПАСНИЈЕ И НАЈПРЕПРЕДЕНИЈЕ СТВОРЕЊЕ!

8/4

ИДЕШ НА НАКСОС САМО ЗБОГ ТЕ РИБЕ?

8/5

И НА ЕТЕРНИЈИ МОЖЕШ ДА ПЕЦАШ!

ОВО СЕ НЕ БИ МОГЛО НАЗВАТИ ПЕЦАЊЕМ!

6

© 1989. Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

ПОД ВОДОМ, ГОЛИМ РУКАМА, УХВАТИШ ТУ НЕМАН...

ТО МОЖЕ САМО ХИ-МЕН!

АДАМЕ! КУД' ЖУРИШ? ЛЕТЕЛИЦА ЈОШ НИЈЕ ОПРЕМНА!

ОДЛИЧНО! ПАЗИ ДА НЕ НАЂЕ НЕКИ УЉЕЗ!

8/7

ПОТРЕБАН МИ ЈЕ САМО КОЈИ МИНУТ!

© 1989. Mattel, Inc. DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC

ТРЕБА ДА СПРЕМИМ НЕКЕ СТВАРИ ЗА ПУТ!

АХ, ДА! ЗАБОРАВИО САМ НА ХИ-МЕНА!

У ТМИНИ ХАНГАРА...

МОЈ ДРУГИ ЕГО ЈЕ ТАКОЂЕ ВАЖАН!

1989. Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

ТАКО МИ МОЋИ ГРЕЈСКАЛА! ЈА ИМАМ МОЋ!

8/8

ДОК САМ ЈА НА НАКСОСУ, НЕКО ИПАК МОРА ДА ВОДИ БРИГУ О ЕТЕРНИЈИ!

ТЕРЕН ЈЕ ЧИСТ, ХИ-МЕНЕ!

ОДЛИЧНО!

©1989. Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

ПОТРАЖИМО ОНДА ЈОШ НЕКОГ ХЕРОЈА!

8/9

У ХОДНИКУ ПАЛАТЕ КРАЉА РАНДОРА...

НИШТА ЛЕПШЕ ОД ЛЕШКАРЕЊА НА ПОПОДНЕВНОМ СУНЦУ!

7

АЛ' МАЛО ЈЕ И ДОСАДНО КАД НЕМА ЖИВЕ ДУШЕ!

8/10

1989. Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

ИЗВИНИ ШТО ТЕ ПРЕКИДАМ У ДРЕМЕЖУ, КРИНЏЕРЕ, АЛ' МОРАМ НЕШТО ДА ТЕ ЗАМОЛИ...

ЦИТА КАЖЕШ НА ЈЕДНО ПУТОВАЊЕ НА ДРУГУ ПЛАНЕТУ?

УХ... НЕ ИДЕ МИ СЕ...

8/11

ЗНАО САМ! ОНДА ИМАМ ДРУГИ ПОСАО ЗА ТЕБЕ...

1989. Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

АЛИ, КАО БЕТЛКЕТА!

ЗДРАВО, БЕТЛКЕТЕ! ХИ-МЕНЕ!

8/12

РЕКОХ ТИ ДА СЕ СМИРИШ, КЛЕМПЕ, КАД ЈЕ ТУ ОВАЈ МАЛИ ЛЕТЕЋИ СТВОР!

КЛЕМП ЈЕ БАШ НЕРВОЗАН!

©1989. Mattel, Inc DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC

ОБОЈИЦА СТЕ МИ ПОТРЕБНИ! И ТИ, РЕМ-МЕНЕ, И ТИ, КЛЕМПЕ!

АДАМЕ, ПАЗИ! ДОКТИ НЕ КАЖЕМ, НЕ ПРИТИСКАЈ ГЛАВО ДУГМЕ!

ДА ТО НИЈЕ ДУГМЕ ЗА САМОУНИШТЕЊЕ?

НИЈЕ! УКЉУЧУЈЕ МИКРОРЕРНУ! СПРЕМА РУЧАК!

©1989. Mattel, Inc DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC

А ОВО ШТО СВЕТЛУЦА? ШТА ЈЕ?

ОХ! САМО ТО НЕ!

8/14

ЗАР НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ?

ВЕРОВАТНО КОНТРОЛА... ЖЕЛИ ДА МЕ ОБАВЕСТИ ДА САМ НЕШТО ЗАБОРАВИО!

8

©1989. Mattel, Inc DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC

ГВИНДОРЕ! МОРАМ ДА РАЗГОВАРАМ СА АДАМОМ!

8/15

АДАМЕ, ЗАБОРАВИ НАШЕ НЕСПОРАЗУМЕ, УЖИВАЈ НА ПУТУ И ВРАТИ СЕ ЧИО И ОДМОРАН!
СРЕЋНО, СИНЕ!
МОЖДА УПОЗНАШ И НЕКУ ЛЕПУ ПРИНЦЕЗУ!
8/16
МАЈКО!
ВИСОЧАНСТВО, УСКОРО ПОЛЕЋЕМО!
1989 Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

ЈЕЛИ СВЕ СПРЕМНО, ОРКОЗ
ЈЕСТЕ! ИДЕМО!
ВИСОСТИ, ПРИТИСНИТЕ КОМАНДУ- СЛЕДЕЋА СТАНИЦА НАКСОС!
ГВИДОРЕ... СТОЈИМО У МЕСТУ!
8/17
1989 Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

ЛЕТЕЛИЦА СЕ САМО СНАЖНО ЗАТРЕСЛА...
8/18
АДАМЕ! К'О ДА СМО СЕ УКОПАЛИ!
ГВИДОРЕ, БРОД НЕ СЕ РАСПАСТИ!
НЕ! АКО СЕ ЛЕТЕЛИЦА НЕ ДИЖЕ, ТРЕБА ПРОВЕРИТИ КОЧНИЦЕ!
1989 Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

АХА! К'О ШТО САМ И МИСЛИО- УРЕЂАЈ ЗА ЛАНСИРАЊЕ НИЈЕ У РЕДУ!
ДА ГА МАЛО ПРОДРМАМ! АЈДЕ! КРЕНИ!
ОХ! ЧЕКАЈ, НИСАМ СЕ ВЕЗАО!
8/19
9
1989 Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

ЛЕТЕЛИЦА „КРАЉИЦА ИЛИНИ" СЕ УДАЉИЛА СА ЕТЕРНИЈЕ...

А У КАБИНИ...

ЗАР НЕМАШ СИГУРНОСНЕ КАИШЕВЕ, ГВИЛДОРЕ?

ДА ИМАМ, НЕ БИ САД ОВАКО ВИСИО!

ПОЖУРИ! АДАМ НЕ МОЖЕ САМ ДА ПИЛОТИРА И КОНТРОЛИШЕ ИНСТРУМЕНТЕ!

8/21

1989 Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

ТАКО ЈЕ ДИВНО У ОВИМ ЗВЕЗДАНИМ ПРОСТОРАНСТВИМА!

8/22

ГВИЛДОРЕ, ГДЕ СИ ДОСАД?

ПОСЛЕ ЋЕМО ЋАСКАТИ! ЈЕСИ ЛИ ВЕЋ СКАНИРАО НАКСОС?

1989 Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

НИСИ! ДА ТЕК СМО ИЗАШЛИ ИЗ ЕТЕРНИЈИНЕ ГРАВИТАЦИЈЕ!

ГЛЕДАЈ У ПЛАН! ВИДИШ? УЖАСНО!

СОЛАРНЕ РАДИЈАЦИЈЕ УМАЊИЋЕ СНАГУ НАШЕ ЛЕТЕЛИЦЕ ЗА ТРИДЕСЕТ ОДСТО!

ШТА ТО ЗНАЧИ?

8/23

ДА НАМ ЈЕ ПОТРЕБАН ШТИТ! У ПРОТИВНОМ ЋЕМО МОРАТИ НЕКАКО ДА УГАСИМО СУНЦЕ!

1989 Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

ЗА ТО ВРЕМЕ, У ОПСЕРВАТОРИЈИ НА ЕТЕРНИЈИ...

МИРАНДА, ЗАШТО НАМ СЕ НИКО НЕ ЈАВЉА?

У ТОМ ТРЕНУТКУ МИРАНДА ЈЕ ДОШЛА ДО ЗНАЧАЈНОГ ОТКРИЋА...

8/24

СУНЧЕВА АКТИВНОСТ ЈЕ ПОВЕЋАНА МНОГО ВИШЕ НО ОБИЧНО...

1989 Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

ПИТАМ СЕ ДА ЛИ ЈЕ ГВИЛДОР ПРЕДВИДЕО ТАКВУ МОГУЋНОСТ?

ДАНКАНЕ, ЕРУПЦИЈЕ НА СУНЦУ ОНЕМОГУЋАВАЈУ НАМ КОМУНИКАЦИЈУ СА АДАМОМ!

ДА... НАДАЈМО СЕ ДА ГВИДОР ДРЖИ СВЕ ПОД КОНТРОЛОМ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ОРКО, ТРАЖИО САМ ЗАШТИТНИ ВИЗИР, А НЕ ОВУ ТРАВУЛИНУ!

ИЗВИНИ, ГВИДОРЕ, РАНИЈЕ МИ ЈЕ ОВАЈ ТРИК УСПЕВАО!

САД МИ ВИШЕ НЕ ТРЕБА! СПРЕМИ СВЕ ЗА ТРАНСТЕРАЛНИ СКОК!

8/25

1989. Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

ГВИДОРЕ, СА НАШИМ РАДИОМ НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ! ЗАНЕМЕО ЈЕ!

8/26

НЕ БРИНИ, КАСНИЈЕ ЋЕМО ГА ПОПРАВИТИ... МОТОРИ, НА МОЈ ЗНАК-ТРАНССТЕРАЛНИ ЛЕТ!

1989. Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

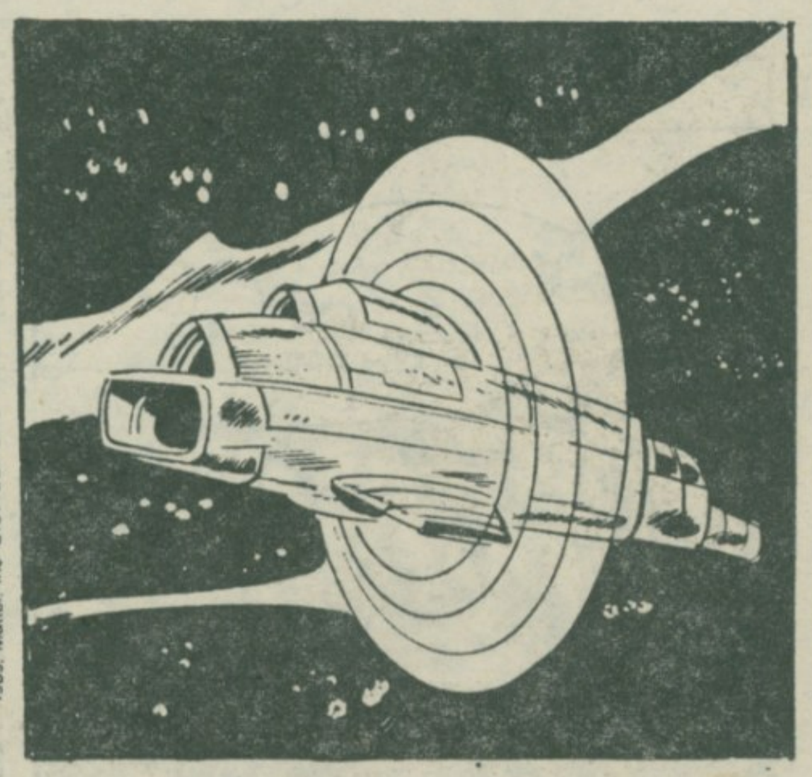

"КРАЉИЦА ИЛИНИ" ИЗРОНИЛА ЈЕ ИЗ СВОГ ТРАНССОЛАРНОГ СКОКА...

8/28

АДАМЕ, ПРОВЕРИ КООРДИНАТЕ!

1989. Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

СВЕ ЈЕ У РЕДУ... АЛИ, ГДЕ ЈЕ НАКСОС... НИЈЕ МОГАО НЕСТАТИ!

НЕМА ПЛАНЕТЕ!

ТРЕБАЛО БИ ДА СЕ ПОЈАВИ НА ЕКРАНУ!

8/29

ХМ... СУНЧЕВЕ ЕРУПЦИЈЕ УНИШТИЛЕ СУ НАМ ИНСТРУМЕНТЕ! НАКСОС ЈЕ ТАМО, ВИДЕЛИ ГА МИ ИЛИ НЕ!

АДАМЕ, ОКРЕНИ БРОД! СПУШТАМО СЕ ЗАДЊИМ ДЕЛОМ!

©1989. Mattel, Inc. DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.

ЛЕТЕЛИЦА СЕ ИПАК БЕЗБЕДНО СПУСТИЛА...
ОШТЕЋЕЊЕ НИЈЕ ВЕЛИКО, НАДАМ СЕ! ВИШЕ МИ СЕ ОВО НЕЋЕ ДОГОДИТИ!
ОРКО! СВЕ У РЕДУ? ДОБРО ДОШАО НА НАКЕОС!
ДРУГИ ПУТ ЋУ ДА СЕ ДРЖИМ ПРОВЕРЕНИХ СТВАРИ -ЛЕТЕЊА УЗ ПОМОЋ ЧАРОЛИЈЕ!
9/4
© 1989 Mattel inc DIST EDITORS PRESS SERVICE INC
ДОЛАЗАК СВЕМИРСКОГ БРОДА НИЈЕ ПРОШАО НЕОПАЖЕНО...

РАДОЗНАЛЕ ОЧИ БУДНО СУ МОТРИЛЕ НА ПРИДОШЛИЦЕ...
НИШТА НЕ БРИНИ, АДАМЕ! ОВО ЈЕ ЈАКА ЛЕТЕЛИЦА... НЕУНИШТИВА!
9/5
© 1989 Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE INC
ОРКО? ИЗГЛЕДА ДА НАШ ОДМОР ПОЧИЊЕ!
ЈА НЕ БИХ НИКУД, ДАЉЕ ИШАО!

ОРКО! ПОМОЗИ АДАМУ ДА ДИГНЕ ЛОГОР! ЈА ЋУ СЕ ПОЗАБАВИТИ БРОДОМ!
ОХ! ШТА ЛИ НАС ЧЕКА НА ПОВРАТКУ?
СВИ ГРЕШИМО, ОРКО, ПА И ГВИДОР! НЕ ЗАБОРАВЉАЈ ТО!
© 1989 Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE INC
АДАМЕ! ИМАМО ДРУШТВО!
9/6

ЈЕ ЛИ? СИГУРНО ЈОШ НИСУ ВИДЕЛИ ОВАКО НЕШТО!
АЛИ, КО СУ ОНИ?
9/7
У ВОДИЧУ ПИШЕ ДА СУ ЛЕОНАТИ СЛАТКИ, ПИТОМИ, МИРОЉУБИВИ! ШТО СЕ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ ТИЧЕ, КО МАЧКЕ СУ!
© 1989 Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE INC
АЛИ, МАЧКЕ НЕ БИ УМЕЛЕ У ПЕСКУ ДА ИСПИШУ НЕКАКВЕ ЗНАКОВЕ...
13

ГОТОВО! А САД ДА ВИДИМО ТЕ ЛАВИЊЕ!

БАШ СУ УМИЛОАТИ И ЏАКАНИ!

© 1989 Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE INC

НИ ОРКО НИ АДАМ НИСУ УОЧИЛИ ДА ЈЕ ОВО НЕОБИЧНО СТВОРЕЊЕ...

9/8

...ИЗБРИСАЛО ЗНАКОВЕ ИСПИСАНЕ НА ПЕСКУ...

© 1989 Mattel Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE INC

ИЗНЕНАДА...

КАКВА ЈЕ ТО БУКА?

ЗА ИМЕ СВЕТА...!

9/9

НА ПОВРАТКУ НЕБЕ БИТИ ПРОБЛЕМА!

БАШ МЕ РАДУЈЕ, ГВИНДОРЕ!

ЛЕТЕЋИ ДИСКОВИ СУ ОВДЕ! ОПРЕМА СПРЕМНА! ТАЈАНСТВЕНО ЈЕЗЕРО ЧЕКА! ИДЕМО!

© 1989, Mattel, Inc. DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC.

КАСНИЈЕ...

ДИЖИ СЕ ВИШЕ, ОРКО! ВАТРЕНА ШТУКА ВРЕБА!

9/11

ГЛЕ! ОРКО! ЈЕЗЕРО ЈЕ ЗАИСТА ОГРОМНО!

9/12

КО ЗНА КОЛИКО ЋЕМО ТРАГАТИ ЗА ТОМ...

1989, Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

„НЕМАНИ? ОХ!

ОРКО! БЕЖИ!
ТАЈ СТВОР ЈЕ ЈАКО ЛУКАВ! ЧУВАЈ ГА СЕ!
МОЖДА ЈЕ ХТЕЛА САМО ДА НАС ПОГЛЕДА ИЗБЛИЗА! ТО ЈЕ МЛАДУНЧЕ!
ОДРАСЛЕ СУ ТРИПУТ ВЕЋЕ! ВИДЕЋЕШ!
9/13
1989, Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

УЗМИ ПРИБОР! КРЕЋЕМО У РИБОЛОВ!
КАКО ЋЕШ ЈЕ УХВАТИТИ?
ПРВО ЋЕШ ЈЕ ПРИВУЋИ... ОНДА БАЦИ МРЕЖУ, А ЈА ЋУ ДА СНИМАМ...
МРЕЖУ? А КОЈЕ ДУГМЕ ДА... ОООПС!
9/14
1989, Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC

ПОЛАКО, ОРКО! МРЕЖА ЋЕ САМА ОД СЕБЕ НЕСТАТИ!
ВЛАКНА ЋЕ ИЗДРЖАТИ ТЕК ТОЛИКО ДА СЛИКАМО ВАТРЕНУ ШТУКУ!
ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН?
9/15
1989, Mattel, Inc. DIST. EDITORS PRESS SERVICE, INC.
НЕДАЛЕКО ОДАТЛЕ...

ЛЕОНАТИ СУ ПАЖЉИВО ПРОМАТРАЛИ ДОШЉАКЕ...
ДОБРО ЈЕ ШТО САМ ТИ ДРЖАО ЧАСОВЕ РОЂЕЊА!
КЛАДИМ СЕ ДА ME ВОДИШ САМО ДА БИ ТЕ ОВЕКОВЕЧИО НА ФОТОГРАФИЈИ!
15
1989 Mattel, Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE, INC
ИДЕМО! НЕМАН ЧЕКА!
ЗНАМ, ЗНАМ, АДАМЕ!
9/16

ООХ! БАЦАЧ МРЕЖЕ ЈЕ ПУН!

ТУ ЈЕ И МАЧ! АЛИ, ДА ЛИ МОГУ У ОВИМ ДУБИНАМА ДА СЕ ПРЕТВОРИМ У ХИ-МЕНА?

ТАКО МИ МОЋИ ГРЕЈСКАЛА!

ЧЕКАЈ! КАКВА СЕ ТО СЕНКА НАДВИЛА?

9/18

ОРКО, ПАЖЉИВО ГЛЕДАЈ!

НЕ ТРЕБА ДА МЕ ОПОМИЊЕШ!

9/19

САД! ШТУКО СМЕШАК МОЛИМ!

САМО ЈОШ МАЛО...

1989. Mattel. Inc DIST EDITORS PRESS SERVICE. INC

ПРОМАШИО САМ! ЗАМАЛО ДА НАСТРАДАМО...

ИЗНЕНАДА...

9/20

НЕМА ГВИДОРА! МОЖДА ЈЕ БАЦАЧ МРЕЖЕ СЛУЧАЈНО ИСПАЛИО!

9/21

АЛИ, ТРАГОВИ У ПЕСКУ! СИГУРНО НИСУ СЛУЧАЈНО ИЗБРИСАНИ!

КРАЈ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

16

ОБУЦИТЕ ЧАРИЈА БРАУНА

ЧАРЛИЈА ЗАЛЕПИТЕ НА КАРТОН И ИСЕЦИТЕ

МАНТИЛ

ИСЕЦИТЕ

„БУБАМАРА" КОСТИМ ЗА МАСКЕНБАЛ

КОШУЉА

ПРОСЕЦИТЕ ПО ЦРТИЦАМА И ПРОВУЦИТЕ ЧАРЛИЈЕВУ ГЛАВУ

КАЧКЕТ

ЗАСЕЦИТЕ ПО ЦРТИЦАМА

ТРЕНЕРКА

ВРЕКА ЗА СПАВАЊЕ

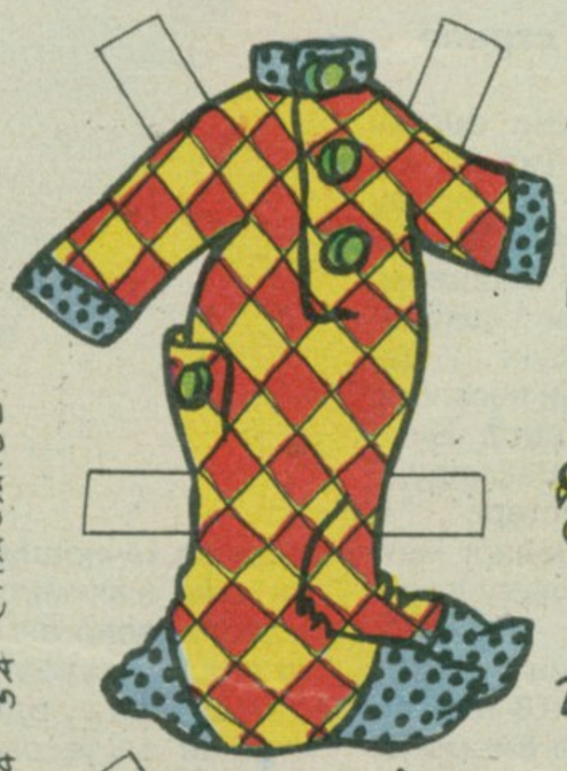

ПИЏАМА

Џинин кућица

ОДЕЛО ЗА ИГРУ

КОМПЛЕТ ЗА САСТАНАК СА СИМПА-ТИЈОМ

БУЛЕ ПУТУЈЕ ОКО СВЕТА

Отац супертопа скончао је тајанствено не дочекавши да види на делу претњу својим изумом

●●●

Догађај се одиграо 22. марта ове године у бриселском предграђу Укле. Осим обавезне пажње полицијских инспектора убиство је одмах привукло и новинаре. Убијени човек није био много познат комшијама јер је у свој апартман сврађао свега један до два пута у току месеца, али су истражни органи врло брзо открили да се ради о шездесетдвогодишњем канадском инжењеру др Џералду Булу.

Доктор Бул није, међутим, био непознат светској јавности а посебно војним и обавештајним круговима. Чим се дознало за његову смрт, сва светска штампа одмах је објавила шта је све др Бул до тада учинио за развој савременог наоружања, као и да се тиме завршила каријера једног од најсјајнијих и најзагонетнијих конструктора оружја у свету.

Тачно месец дана после овог догађаја у штампи су се појавили написи о мутној трговини оружјем и шпијунској афери између неких енглеских фирми и Ирака, у коју је највероватније била умешана и израелска тајна служба. Новинари су одмах открили и каква веза постоји између ове мутне трговине оружјем и покојног Џералда Була. Наиме, у фебруарском броју енглеског војног часописа „Дифенс", дакле свега месец дана пре тајанствене смрти доктора Була, објављен је текст под насловом „Космички топ за Ирак?" у којем је, између осталог, писало да Ирак показује велико занимање за обнављање једног већ двадесет година старог пројекта о „супертопу" који је у стању да у ниску орбиту око Земље испаљује сателите или гранате. А тај „супертоп" је, по тврдњи поменутог часописа, био конструкторско дело др Џералда Була.

Лет џиновске стреле

Енглески царински органи открили су у луци Тиз 11. априла ове године на броду „Гур Маринер", који је пловио под бахамском заставом, осам огромних цеви спакованих у дрвене сандуке. У царинској декларацији писало је да су цеви за нафтовод. Биле су произведене у Шефилду, у фирми „Форгемастерс", и имале пречник од једног метра (што је, по артиљеријском речнику, калибар од 1000 mm) док се дебљина зидова цеви кретала од 60,3 mm до 300,5 mm. Енглеска фирма је, природно, одмах одбила умешаност у тајну трговину оружјем са Ираком, али је уз изјаву додала да је Ираку већ испоручила 44 комада других делова за ове цеви. Међутим, када се у истрази појавило и име Џералда Була, истражним органима одмах је пало на ум да се ту, у ствари, ради о деловима једног „супертопа". А када су радници у поменутој фирми изјавили да је од њих захтевано да се цеви буше са тачношћу од тристотог дела милиметра, свима је постало јасно да се ту стварно ради о „супертопу".

Новинари су одмах извукли податке да је овај канадски конструктор још шездесетих година на карипском острву Барбадос вршио пробе са једним џиновским топом калибра 410 mm. Том приликом Бул је испаљивао на висину од 180 километара посебне гранате у облику стреле, што је у тој области војне технике до тада био недостигнут рекорд.

Као најмлађи доктор наука, промовисан на универзитету Торонто, Џералд Бул је 1961. године постао професор на Универзитету Мекгил у Монтреалу, а онда, при истом универзитету, 1964. постао и директор Института за истраживање космоса. Као директор овог института израдио је пројект једног „Система ултрависоких перформанси", у ствари, једне цеви од 40 метара дужине и калибра 1000 mm којом је у ниску орбиту око Земље могао да се избацује пројектил од 2000 килог-

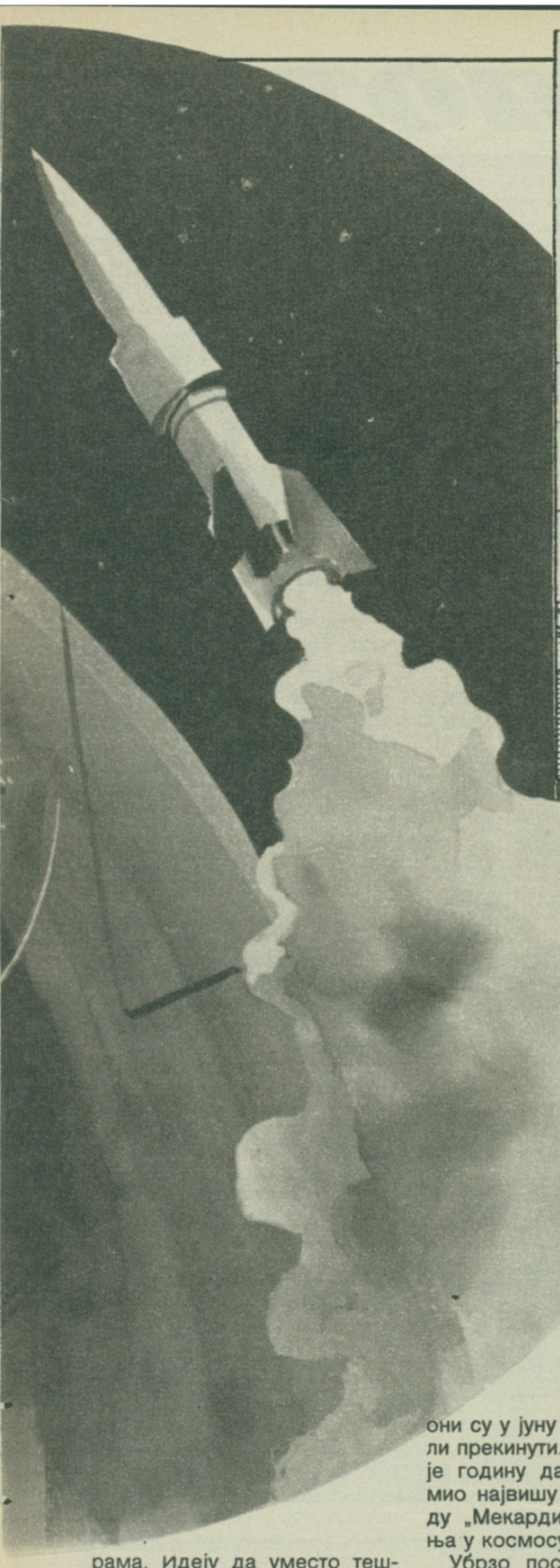

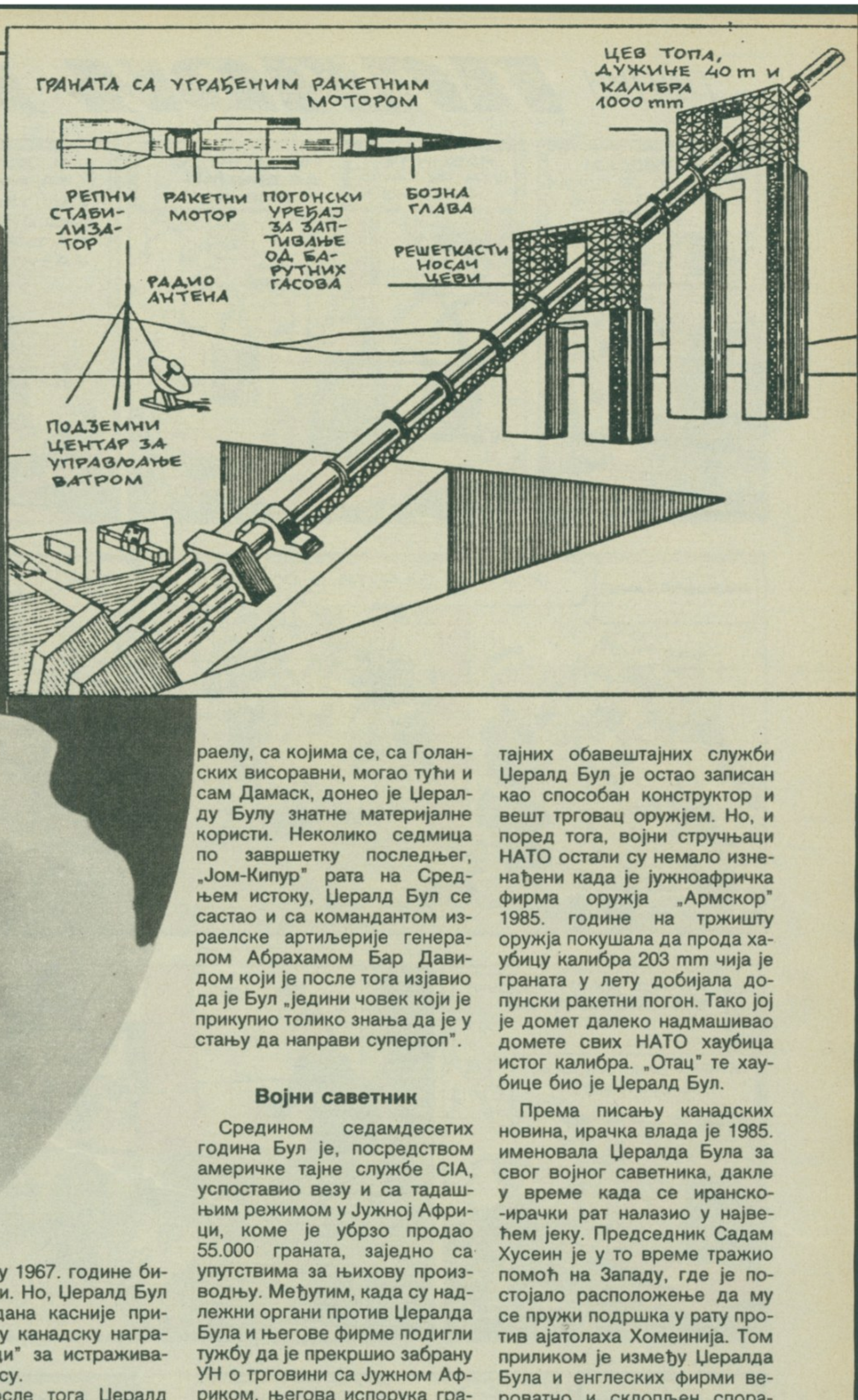

рама. Идеју да уместо тешког, сложеног и скупог лафета задњи део цеви укопа у земљу преузео је од нациста и њиховог „оружја за одмазду" V3, које у другом светском рату никад није било употребљено.

И поред тога што су опити са „супертопом" на Барбадосу били толико успешни да се у њих, по налогу Пентагона, укључио и амерички генерал Артур Тридо, а стручна штампа њиме још и данас заноси, они су у јуну 1967. године били прекинути. Но, Џералд Бул је годину дана касније примио највишу канадску награду „Мекарди" за истраживања у космосу.

Убрзо после тога Џералд Бул је основао сопствену „Корпорацију за истраживање космоса" преко које је успоставио још тешње односе с америчким војним круговима, о чему сведоче и похвале тадашњег америчког министра војске Мелвина Лерда да „... Бул располаже изванредним техничким способностима и јасним дубоким мислима". Један тајни споразум и посао са Пентагоном о продаји 50.000 граната калибра 175 mm Израелу, са којима се, са Голанских висоравни, могао тући и сам Дамаск, донео је Џералду Булу знатне материјалне користи. Неколико седмица по завршетку последњег, „Јом-Кипур" рата на Средњем истоку, Џералд Бул се састао и са командантом израелске артиљерије генералом Абрахамом Бар Давидом који је после тога изјавио да је Бул „једини човек који је прикупио толико знања да је у стању да направи супертоп".

Војни саветник

Средином седамдесетих година Бул је, посредством америчке тајне службе CIA, успоставио везу и са тадашњим режимом у Јужној Африци, коме је убрзо продао 55.000 граната, заједно са упутствима за њихову производњу. Међутим, када су надлежни органи против Џералда Була и његове фирме подигли тужбу да је прекршио забрану УН о трговини са Јужном Африком, његова испорука граната била је већ готово завршена. У јуну 1980. Бул је ипак осуђен на шест месеци затвора, док је његова фирма изјавила да финансијски није у стању да плати казну. После тога, 1982. године, Бул је прешао у Белгију, основао нову фирму и покушао, преко својих старих филијала у Јужној Африци, Швајцарској, Шпанији и Чилеу, да прода своје војне проналаске.

У круговима готово свих тајних обавештајних служби Џералд Бул је остао записан као способан конструктор и вешт трговац оружјем. Но, и поред тога, војни стручњаци НАТО остали су немало изненађени када је јужноафричка фирма оружја „Армскор" 1985. године на тржишту оружја покушала да прода хаубицу калибра 203 mm чија је граната у лету добијала допунски ракетни погон. Тако јој је домет далеко надмашивао домете свих НАТО хаубица истог калибра. „Отац" те хаубице био је Џералд Бул.

Према писању канадских новина, ирачка влада је 1985. именовала Џералда Була за свог војног саветника, дакле у време када се иранско-ирачки рат налазио у највећем јеку. Председник Садам Хусеин је у то време тражио помоћ на Западу, где је постојало расположење да му се пружи подршка у рату против ајатолаха Хомеинија. Том приликом је између Џералда Була и енглеских фирми вероватно и склопљен споразум о изради „супертопа".

И док данас белгијски истражни органи још настоје да открију трагове Булових убица, или су их већ открили али их из „виших политичких" разлога не откривају, једно је јасно: после четрдесет година бесомучног довијања канадски конструктор и трговац оружјем Џералд Бул постао је жртва свог сопственог „супертопа".

М. Ђ.

Илустровао: Брана Јовановић

ТИНТИН ПЛАВИ ЛОТОС

Copyright © renewed 1990 by Casterman

ПРОКЛЕТСТВО! ТЕЛЕГРАФСКЕ ЛИНИЈЕ ПРЕМА ШАНГАЈУ ПРЕСЕЧЕНЕ ЗБОГ ПОПЛАВЕ!

ЗНАЧИ ДА МОРАМО ДА ОДЕМО ДО ШАНГАЈА!

ЕВО ОЛУЈЕ! БОЉЕ ДА СЕ ВРАТИМО У ДОЛИНУ...

У ПРАВУ СИ, ЧАНГ!

За то време, у Хукоуу...

ЕВО МОГ ГЛАСНИКА! СИГУРНО ВЕСТ О ТИНТИНОВОМ ХАПШЕЊУ!

„ДЕТЕКТИВИ ЗАБРЉАЛИ! ТИНТИН СЛОБОДАН! ЧЕКАМ УПУТСТВА!" ДО ЂАВОЛА!

САД МИ ЈЕ СВЕГА ДОСТА! ПОТРЕБНЕ СУ ОШТРЕ МЕРЕ! ПИШЕМ САМО ЈЕДНУ РЕЧ - „ЛИКВИДИРАТИ!"

КАКВО МУЧЕЊЕ... ЦЕЛУ НОЋ У ВОЗУ...

И СВЕ ЗБОГ ОНОГ НАЧЕЛНИКА!

Следећег јутра...

ТО ЈЕ ТАЈ СТАРИ ХРАМ!

ИЗГЛЕДА ДА ОВАЈМО ДОЛАЗИ ДОСТА ТУРИСТА! ПОГЛЕДАЈ, ИМА И ФОТОГРАФ!

ДА СЕ СЛИКАТЕ, ГОСПОДО? ГОТОВО ЗА ПЕТ МИНУТА...

ВАЖИ?

АКО ТИ ХОЋЕШ...

СПРЕМНИ? ГЛЕДАЈТЕ! ПТИЧИЦА!

БАНГ! БАНГ! БАНГ!

КАРИЈЕРЕ: Иги Поп

ПАКАО СТАЛНЕ ЗАБАВЕ

Његов нови албум осликава га у мирнијем светлу. Нуди различите жанрове, од романтичне поп песме „Candy" (у којој гостује певачица Кенди из групе Б-52's) до оштрог хеви метала „Rock'N'Roll" (на снимању га је пратила група „Guns N'Roses"). На овој плочи Иги трага за неким новим емоцијама, али и новим темама. То су, пре свега љубав, сигурност, мир, уравнотеженост и достојанство. Пре двадесетак година он сигурно не би отпевао: „Пружи ми спокој".

– Не, тада би стих звучао „Пружи ми хаос и неред" – каже Иги Поп. – У ствари, сигурно бих написао: „Пружи ми опасност." Ипак, сада, са преко четрдесет година, нисам као музичари који одлуче да постану естрадне рок звезде за стадион. Текстови на овој плочи су много сажетији но на претходној „Instict" и у њима сам некако рањивији. Кад сам имао 21 годину, није ме било брига ни за шта. Тада нам је био потребан само ауто, по могућности брз, да нас одвезе где год зажелимо, и девојке. Наравно, требали су нам инструменти и музика. И то је било све. Нисмо мислили ни о чему другоме. Сада ми је потребна одређена равнотежа да не бих тресnуо главом. Живим на земљи и не желим више да пратим рокенрол фантазију коју сам тада пренео у стварност. Био је то пакао сталне забаве. Тако нешто вероватно је било неминовно и још увек срећем ту врсту понашања код млађих, бесних група. Осећао сам, на неки начин, да долазим из другачијег света, био сам сасвим усамљен у ономе што сам радио. Размишљао сам: овде се не уклапам, они ме неће схватити, поштовати, прихватити и зато ћу остати с друге стране. На несрећу, због тога сам се оградио од многих ствари. То не могу да изменим нити ћу рећи: Био сам грозан и сада због тога жалим. Данас превише група краде мој имиџ и то стварно мрзим. То је кал-

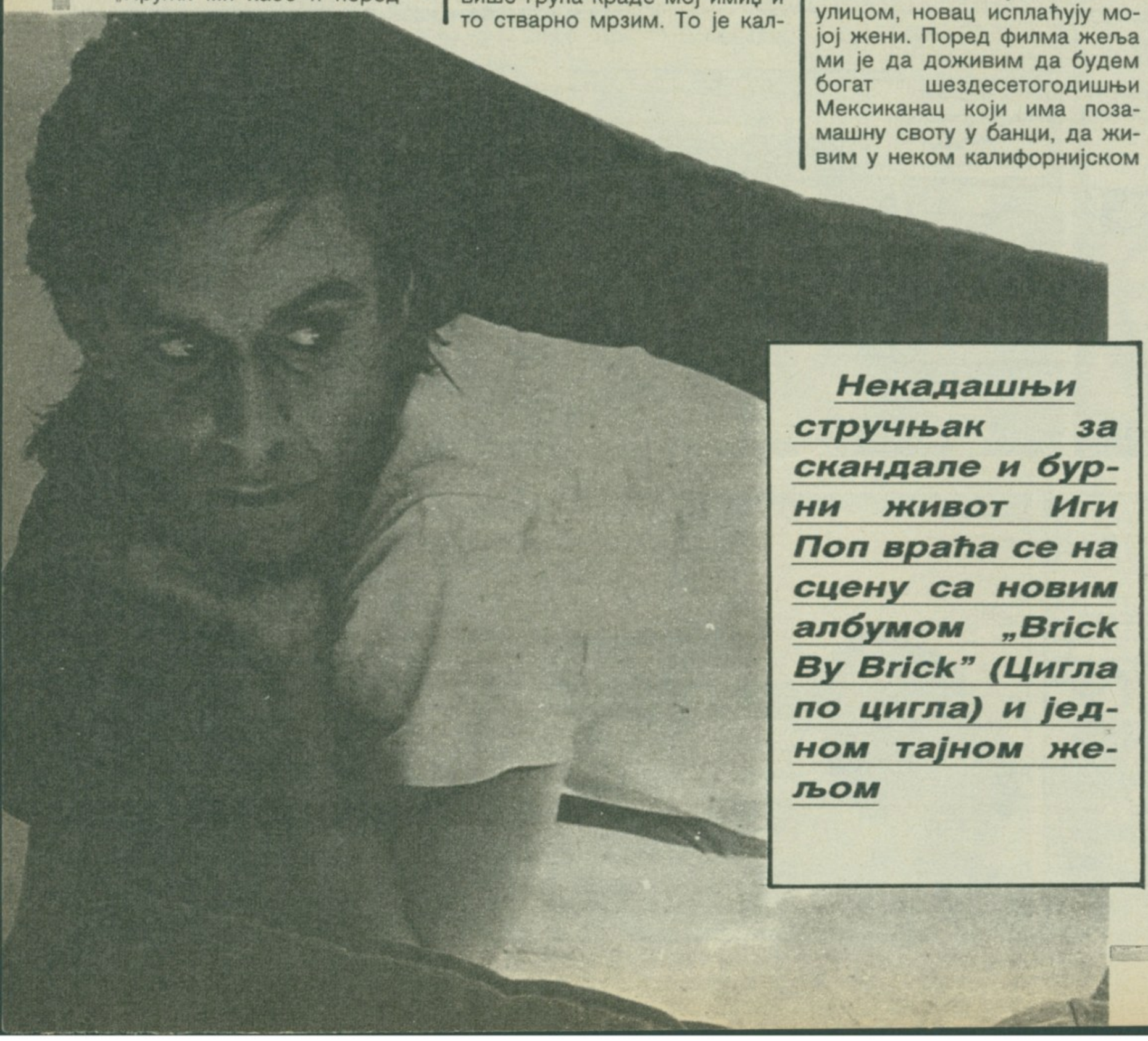

Некадашњи стручњак за скандале и бурни живот Иги Поп враћа се на сцену са новим албумом „Brick By Brick" (Цигла по цигла) и једном тајном жељом

кулантски, и лажно и обично није добро изведено.

Свој наступ сам прилично „очистио" и сада могу да се обраћам већем броју људи. То су нови утицаји и нова искуства. Заиста уживам што сам у свету у коме живим. Јер, уопштено гледајући, када човек наврши тридесет и трећу годину, живот постаје мучење! А опет, тада се појављује пуно других ствари које немају везе са рокенрол начином живота и сличним глупостима и које живот претварају у задовољство. Заиста волим да седим код куће, да читам књиге, да се дружим са женом, сином, пријатељима, да свирам гитару кад то пожелим. Понекад признајем, умем да пређем црту, да се препустим и онда се у мени пробуди нека врста животиње, што се види и на новој плочи. Песма „Pussy Power" далеко је од „Brick By Brick" иако их је компоновао исти момак на истој гитари.

Како постати матори Мексиканац

Иги је глумио у новом филму Џона Вотерса „Cry Baby" а жеља му је да се више посвети овој уметности.

– На филму плаћају заиста добро, постанеш члан њиховог удружења, можеш да идеш код зубара бесплатно. Ту је и осигурање – Ако ми неко одсече главу док шетам улицом, новац исплаћују мојој жени. Поред филма жеља ми је да доживим да будем богат шездесетогодишњи Мексиканац који има позамашну своту у банци, да живим у неком калифорнијском селу, да гледам океан, талase, орлове и кактусе. Намеравам да отворим школу за децу без родитеља. Јер, тек сада, после дуго времена, добро се слажем са својим сином. Када сам имао седам година, уживљавао сам се у лик који сам назвао „замишљени Мексиканац" и сада ми се то поново враћа као описивање пуног круга.

У причу о пуном кругу уклапају се и гласине да ће Иги поново окупити групу „The Stooges" са којом је постигао прве велике успехе.

– Из дискографске куће наговарали су ме да са обновљеном групом „Stooges" снимим музику за нови филм о групи „Дорси", међутим, та идеја ми се није допала. Не бих желео да једноставно телефоном окренем све бивше чланове и закажем им сусрет. Са бубњарем Скоти Ештоном повремено засвирам у Њујорку па ако одлучим нешто да радим са целом групом радије ћу отићи у Детроит и проверити да ли то може да зазвучи као некад. Можда ћемо без велике гужве направити сингл за људе који се сами заинтересују да га чују. Боље то него да правимо велику фрку око поновног уједињења и сличне мегаломанске потезе како се то обично ради.

Одговоран за своје лице

Иги је рођен пре 43 године,а право име му је Џемс Џевел Остенбург. Али, то што је променио име не значи да жели другачију слику о себи у јавности. Напротив, његови стари наступи памте се по томе што је на бини изводио ствари које се људи не усуђују да чине ни сами у купатилу. Он није од оних који желе измењену и улепшану стварност.

– Нервирају ме људи који се подвргавају пластичној операцији лица. Не могу да замислим да неко верује како је боље ако изгледа млађи. То су људи који немају поштовања према сопственом лицу. Ако си на било који начин сигуран у себе, то ће се видети на твом лицу. Погледајте Вилијема Бароуза, то је права фаца. То је лице које бих волео да видим.

Упркос тако одлучним ставовима Иги тврди како воли и неке сасвим обичне ствари као што су песме Френка Синатре. И одмах додаје како му се свиђа последњи албум још једног бунтовника Ника Кејва. И тако остаје доследан слици коју даје о себи. Бивши бунтовник који воли породицу и чува успавану животињу у себи.

П. Ј.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ

Музика: *Davies Peterson*
Текст: *Џони Штулић*
Изводи: *Sevdah Shuttle Band и Џони Штулић*

УСНЕ ВРЕЛЕ ВИШЊЕ

Приехавши у Загреб
задовољства свега рад
на дјевојку из хрваца
налетио сам тад
стријеле моћне љубави
помрачиле ми ум
дах, усне вреле Вишње
нагониле на блуд
размазио сам драгу дао сам јој све
кад ено ње на другоме, е ту бијес ме обузе
обезвриједила ми логику
оскврнула ми труд
без милости ме курва
насукала на спруд
ријеч двије у хладу борова
да кварни влашки тип
разговара са блудницом и није неки чин
но оно што сам научио
следило ме свог
тек издала ме мала драга срцу мом
изгубио сам главу потегао нож
трго га за крагну исјеко га скроз
вођен слијепим безумљем
слудио ме бол
тек није куја залуд драга срцу мом
ријешио да се браним да објасним свој гријех
даровали ми робију а наду ни за трен
па иако ме проклела,
разорила ми дом
још волим малу бештију
драгу срцу мом

МУЗИЧКА ПОШТА

Поштовани Забавниче,
Гдје могу да набавим биографију Џенис Џоплин „Burried Allive" и „Going Down with Janis".

Катарина из Требиња

Ових књига нема у нашим продавницама, својевремено је било планирано да се у оквиру „Џубокс" библиотеке

појави превод књиге „Burried Allive", али пре но што је књига била спремна за штампу „Џубокс" је престао са излажењем тако да ова биографија није објављена.

Ћао Забавниче,
Можеш ли ми рећи гдје могу набавити албум „The Lion & The Cobra" и „Nothing Compres 2" од Sinead O' Connor?

Уна

Обе плоче су код нас лиценцно објављене и могу се наћи у продавницама.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Не желим да спасавам свет. Не свиђа ми се понижавање људи, не волим неправду и мислим да никада не смемо да затварамо очи пред таквим стварима".
Боб Гелдоф

ДО СЛЕДЕЋЕГ ПУТА...

РЕНЕ СИСАН

На своју велику жалост милијардер Арчибалд Фортеску имао је само кћерку. Оснивача моћне финансијске династије није веселила помисао да неће имати кога да настави посао, али се тешио да ће једнога дана бизнис преузети будући зет. Међутим, ни туђе није имао среће. Све младе људе које је довођио у кућу – а како је и сам почео од нуле представљао јој је искључиво способне и без капитала, сматрајући да татини синови нису ни за шта – Лорна је редом одбила. Удала се из љубави за богатог наследника Харија Смилсона кога ништа није занимало, ништа осим тркачких аутомобила.

Арчибалд је наставио да ради неуморно, компанија је расла, а једина мала сва су му били унуци, близанци који су ускоро дошли на свет. Плашио се само да очев пример не буде погубан за њих. Али, и тај страх је ускоро нестао. Смилсон је купио најновији модел аутомобила чији је мотор, уверавали су га, био право чудо технике. На жалост, волан и кочнице нису били тако савршени и Арчибалд је ускоро преузео на себе сву, па и правну одговорност, за близанце који су се звали Џек и Џон.

Коцка је бачена

Арчибалд је спадао у енергичне људе. Уместо да дуго и у себи жали, брзо је и не штедећи сузе оплакао Лорну и Харија, чиме је изазвао коментаре да је, као и други богаташи, без срца. Чим је завршио са жалошћу, бацио се на васпитавање унука. Како је био самоук, жалио је за солидним образовањем какво сам није успео да стекне. Међутим, у исто време желео је да његов наследник чврсто стоји на земљи са обеју ногу. Ове две на изглед опречне жеље Арчибалд је могао да помири захваљујући томе што је имао двојну шансу: Џек (или Џон) постаће велики бизнисмен, док ће се Џон (или Џек) прославити у свету научним радом...

Као и сви милијардери, и Арчибалд је позвао у помоћ психијатра. Његов, који се звао Ајсберг, изразио је мишљење које је гласило отприлике овако: склоности појединаца најбоље се изражавају у раном узрасту када још нису под утицајем различитих забрана и табуа тако раширених у друштву. Предложио је зато да се изведе следећи опит. Близанци, који су тада имали шест година, стаће на једну линију, као на старту. На неколико метара испред биће сто, а на њему златник и књига – с илустрацијама у боји. То што сваки од њих изабере одредиће њихово будуће занимање.

За Арчибалда, као и за све америчке милијардере, мишљење психијатра било је светиња. Пристао је без размишљања. Експеримент је извео једног сунчаног пролећног дана на травњаку испред Арчибалдове раскошне куће. Сви су видели како се Џек бацио напред и, не остављајући брату ни најмању шансу, ручицом зграбио златник. Коцка је бачена: Џону је суђено да постане научник...

Парадокс Ланжевена

Убрзо је Џон показао склоност ка учењу што је само потврдило да је судбина била праведна. Школу је завршио с блиставим успехом. Када су браћа напунила 15 година, одвојили су их и сместили у различите колеџе с одговарајућим програмима.

Имали су по 18 година када је Арчибалд умро. Сву своју имовину милијардер је поделио на два дела, али неједнако. Већи део припао је Џеку, а Џону, научнику, оставио је извесну суму новца којом је могао слободно да располаже. То није било мало, али у поређењу са другим делом – ситница. По Арчибалду то није значило да је једног унука више волео од другог, радило се о чистој рачуници. Прво и прво имање не треба уситњавати: Џеку је било намењено место породичног финансијера (и на том послу он се показао изванредан), па је морао да има на располагању све изворе да би фирма напредовала. Друго, водио је рачуна да искушења испразног живота умногоме

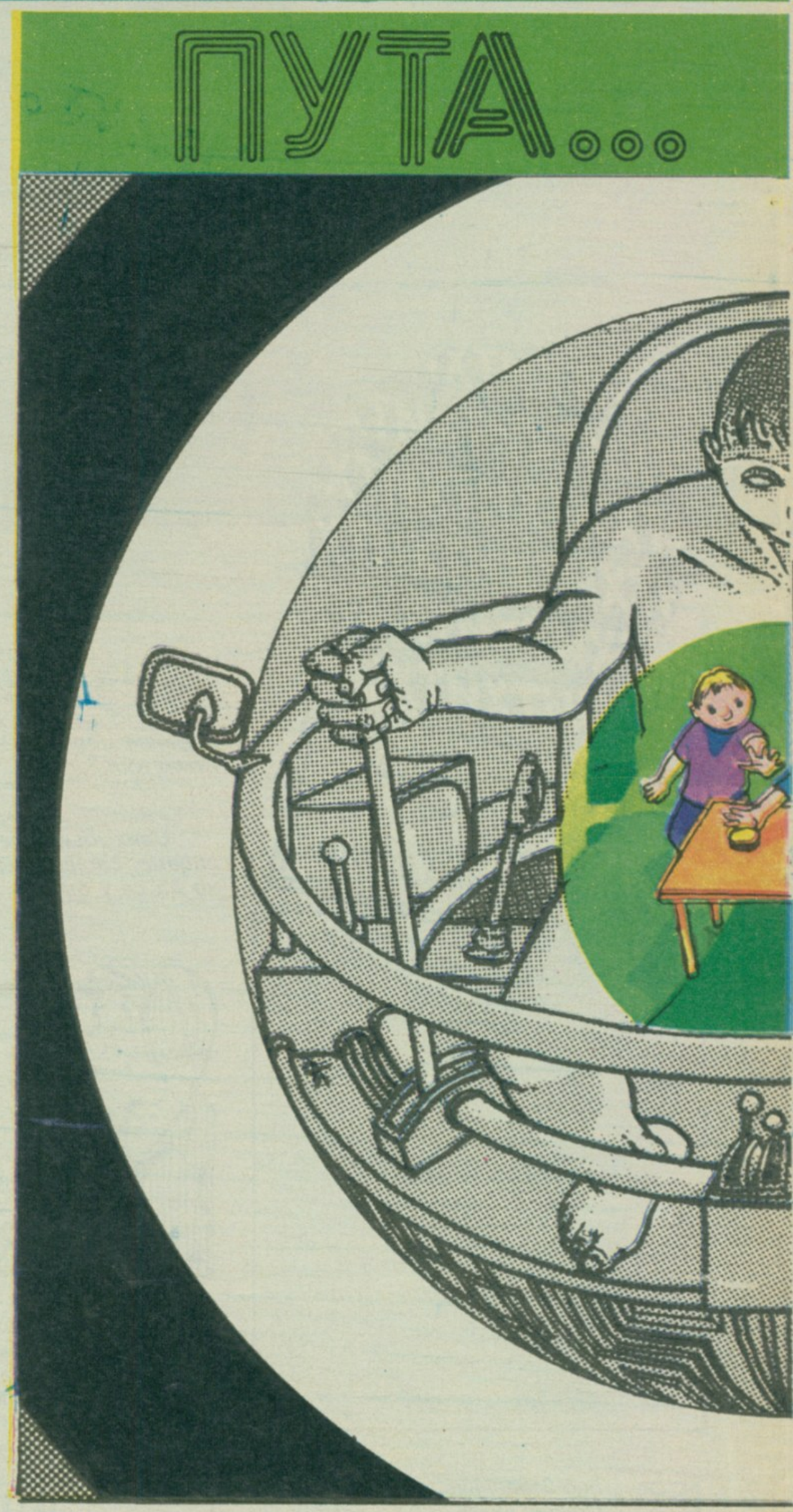

Џона јер би због тога могла да трпи његова љубав према науци.

А његов научни рад развијао се заиста у врло занимљивом правцу. Џон је у почетку одабрао физику, али га је ускоро жеђ за сазнањем одвела до најновијих области ове науке. Проучавао је Де Броља, одбацио Хајгенса због Ајнштајна, напустио све своје раније љубави због Планка, играо се квантима, обожавао Јукаву. Онда је заронио у проучавање теорије

Случај је одлучио: Џону је суђено да постане научник, а Џеку – бизнисмен. Али, ни пребогати деда ни његов прескупи психијатар нешто нису предвидели

Илустровао: Растко Ћирић

релативитета и буквално био очаран такозваним „парадоксом Ланжевена". Себи је поставио задатак да дубље испита појам биолошког времена. Посебно се надао да ће успети да у лабораторијским условима створи све факторе који утичу на путника што напушта Сунчев систем и после неколико година враћа се на Земљу остаривши за то време неколико векова. Смело проширујући законитости утврђене у једном ужем испитаном подручју на шире неиспитано научник је дошао на идеју: предаће атомима тела такву вибрацију или такву вибрациону фреквенцу тако, да се еволуциони процес његовог биолошког времена окрене унатраг. На тај начин путник који се враћа из космоса неће затећи свет старији него што је био већ – млађи. Истовремено са физичким истраживањима Џон је заронио у фундаменталну биологију.

Бес и мржња

Потпуно предан послу дочекао је тридесету годину. С братом се није видео пуну деценију и није имао тачну представу о капиталу који је наследио. Кад су истраживања постала знатно скупља, показало се да му је остало врло мало. С наивношћу својственом научницима није ни сумњао да ће му Џек прискочити у помоћ. Али, чекало га је разочарење. Његова писма остала су без одговора, а покушаји да с братом ступи у везу телефоном пропадали су. Налетео би на генералне или личне секретаре, као на висок зид са бодљикавом жицом на врху којим је била заштићена фирма Фортескју-Смилсон.

Џон је тада упознао ново осећање: мржњу. Схватио је колико је неправедно-срећење којим је, сасвим случајно, подељено наследство Арчибалда Фортескјуа. По њему, било је неморално да гомила новца буде употребљена само за то да се направи још већа, уместо да буде утрошена на научна истраживања. На крају је намрзнуо брата који би једним једним потезом пера могао да исправи ту неправду. Стално је изнова, толико јасно да му је од тога било мука, преживљавао сцену из детињства која је одлучила његову судбину, гледао брзу Џекову ручицу како граби златник... Ех, кад би било могуће да се то исправи!

– Кад би било могуће – маштао је – ја бих узео златник. Кад имам злато, могу да купим књигу, а са књигом се не може зарадити златник. Богатство изнад и пре свега: оно омогућава човеку да се бави науком, док је наука без богатства беспомоћна...

Његова маштања ускоро су почела да попримају облик стварности: кад би било могуће да се то исправи... и Џону је одједном синуло. Бацио се на посао. Како није имао довољно новца, сам је мајсторисао, правио делове, убеђивао кредиторе. Идеја се постепено остваривала. На крају свог малог имања саградио је скроман хангар у коме је временом направио машину. За лаике је то била обична велика стаклена кугла, начичкана разним полугама и бројчаницима, а за њега – инструмент помоћу кога ће исправити неправду. Мржња, али и частољубље распиривали су у њему стваралачки жар до безумља. Два пута је морао да почиње изнова: нашао би себе усред крхотина апарата, у ушима му је брујало, повраћало му се, желудац се грчио...

Две шипелице у трави

Једнога дана, кад је после трећег покушаја укључио контакт, неко шесто чуло шапнуло му је да ће се сад коначно десити. Док је кугла поскакивала, обриси околних предмета изобличили су се, Џон се растајао са телом одраслог човека. И баш у тренутку док му се поглед маглио и свест гасила, на вратима хангара угледао је једну прилику. Човек се приближавао разрогачених очију и Џон је у њему препознао брата кога није видео пуних тринаест година. Сада се појавио, можда са најбољим намерама, вичући нешто што он више није био у стању да разуме.

Осећао је чудну вртоглавицу јер му је трава била тако близу очију, посматрао ју је под ногама, између две мале шипеле, док су успомене напуштале тело које је било исувише мало да би их задржало. Стиснуо је зубе, грчевито се, минут-два, ухватио за ту јединку која је губила свој облик и топила се на врућем сунцу из детињства. У центру јаке центрипеталне вртоглавице Џон је осетио како се претвара у малог дечака какав је некада био...

– Сад! – Арчибалд је подигао штап од трске и дао знак. Последњом снагом и вољом Џон је активирао остатке памћења и на запрепашћење присутних једним скоком, не остављајући никакве шансе Џеку, стигао до стола и спустио своју ручицу на златник.

Нејасно сећање

Дешавало се да Џон између две крупне берзанске шпекулације, или два телефонска позива у једној од најмоћнијих фирми света, осети нешто необично. Као да је он – а тако нешто уме да нас обузме у тами праскозорја – као да је он сам себи брат. Догађало се да размишља о том брату, далеком Џеку кога није видео већ

много година и кога је, на основу неких прича, замишљао као чудака, расејаног научника с дебелим наочарима, како усред реторти у којима кипи течност и дижу се разнобојне паре, одушевљено узвикује „Еурека!" Више пута се заклињао да ће потражити брата у жељи да опет, макар накратко, осети нешто од топлоте која је обасјавала њихово заједничко детињство. И, ако затреба, помогне му. Али, бриге и обавезе у немирном свету финансија увек би га натерале да одложи ове планове на неодређено време.

Једном се страшно наљутио. Сасвим случајно сазнао је да га је тражио брат, али зид који је Џон подигао око себе да би се заштитио од досадних типова који увек нешто траже и моле и свакодневних непријатних ситница, ни овог пута није оманула – одбили су му и брата, рођеног брата. То се догодило пре две године. Изгрдио је службенике, потражио хитна обавештења и улетео у кола пружајући шоферу адресу коју је по високој цени добио од приватне детективске агенције.

Вожња до периферије универзитетског града где је живео брат потрајала је пуна три сата. Кад се ауто зауставио испред мале куће, Џонове руке дрхтале су од неког необјашњивог немира. Не чекајући да му шофер отвори врата аутомобила, искочио је на тротоар и узлетео уз осам степеника. На његово звоно нико није одговорио. Позвонио је још једном, а онда приметио да су врата отворена. Ушао је у кућу вичући:

– Џек! Џек! То сам ја, Џон!

Никога. Грозничаво тражење довело га је до малих врата која су излазила у башту на чијем се крају налазио хангар из кога се чуло продорно зујање. Притрчао је, отворио врата и угледао брата, који је, као обешен, висио у огромној стакленој кугли. Препознао је Џека који се једва примећивао јер се већ претварао у привиђење.

Завртело му се у глави од предосећања а истовремено и од неког нејасног сећања које његов замагљен и помућен разум није био у стању да препозна.

Хтео је да викне: – Чекај, Џек! – Али, било је касно. И у том тренутку, док је све дрхтало и вибрирало, постало му је јасно. Схватио је: све ће кренути из почетка.

И тако до следећег пута.

В. М.

Невероватно, али истинито

ЖИВЕО 169 ГОДИНА

Године 1956. Хавијера Переиру, Индијанца из Колумбије, довели су у Корнелов медицински центар у Њујорку да би га подвргли низу тестова како би установили његову старост. Переира је изазвао немало чуђење тврдећи да се родио 1789. – дакле исте године када је избила Француска револуција и када је Џорџ Вашингтон постао председник САД! Старог Индијанца открио је писац Даг Сторер.

Лекари у њујоршком медицинском центру нису могли

тачно да одреде Переирину старост, али су проценили да сигурно има „више од 150 година".

Убрзо после Переирине смрти у априлу 1958, кад му је било 169 година, колумбијска влада је издала поштанску марку њему у част.

ЦРКВА ЗА САМО ТРИ ОСОБЕ

Црква Монте Касино, близу града Ковингтона, америчка савезна држава Кентаки, најмања је на свету.

Слична маузолеју, на три мале клупе од грубо тесаног дрвета окренуте према минијатурном олтару, истовремено може да прими само три особе. Зидови цркве високи су само два и по метра, а њен звоник тако је мајушан да у њега не може да стане звоно.

СУПЕРМАРАТОНАЦ

Једно од најнеобичнијих такмичења у историји спорта била је трка одржана 21. фебруара 1882. на атлетској стази Америчког стадиона у Њујорку. Према правилима, трка је требало да траје 24 часа а атлетичар који за то време превали највећи број километара по кружној стази биће проглашен за победника.

У 10 часова пре подне 14 такмичара нашло се на старту. Кад су протекла 23 часа, остало их је седам. Џејмс Сондерс био је толико одмакао испред осталих да је изгледало невероватно да га неко победи.

Једногласном одлуком свих чланова жирија трка је тада била прекнута – готово један час пре времена. До тог тренутка Сондрес је претрчао 195 километара. Освојио је награду од 100 долара и добио аплауз препуног стадиона.

СЛИКАРСКО ПЛАТНО ДУГАЧКО ГОТОВО ПЕТ КИЛОМЕТАРА

Године 1840. двадесетпетогодишњи Њујорчанин Џон Бенвард отиснуо се у чамцу низ реку Мисисипи. Следећих 400 дана веслао је заустављао се вредно скицирајући пејзаже. Тако је отпочело можда најнеобичније путовање у историји сликарства.

Следећих пет година Бенвард је, према начињеним скицама, сликао „Панораму Мисисипија", како је назвао своје дело. Око 1.800 километара пејзажа од ушћа реке до Њу Орлеанса, Бенвард је на-

сликао на платну дугачком 4.800 и широком четири метра.

Џиновска слика била је излагана помоћу два усправна ротирајућа цилиндра. Упркос томе што су за разгледање „Панораме" била потребна пуна два часа, хиљаде радозналаца радо су плаћале улазницу да виде то чудо. На турнејама по Сједињеним Државама и Европи џиновска слика донела је своме власнику 200.000 долара – огромну суму за оно време. После тога платно је продато једном Енглезу, а онда му се изгубио сваки траг.

СЕДМОГОДИШЊИ СТАРАЦ

Чарлс Чарлсворт први пут је угледао светлост дана 14. марта 1829. Нико у његовом родном граду Страфордширу, Енглеска, није сумњао да ће он бити срећно и здраво дете. И заиста, дечакове прве године протекле су нормално као код било ког детета.

Међутим, кад је напунио четири године, мали Чарлс је добио браду и бркове и достигао полну зрелост. Старе-

ћи страховито брзо следеће три године појавиле су му се упадљиве вене, коса оседела, кожа наборала и уз све то имао ход и држање човека десет пута старијег него што је он био.

Једнога дана, кад му је било седам година, Чарлс се онесвестио и није више долазио себи. Судски лекар је утврдио да је ово необично дете умрло природном смрћу – од старости.

ИМАЛА ХАРЕМ ОД 400 МУЖЕВА

Када говормо о полигамији, то јест брачној вези неке особе са више особа супротног пола, обично имамо у виду полигинију, брачну заједницу једног мушкарца са више жена. Међутим, код неких народа забележени су и случајеви полиандрије, брачне заједнице једне жене са већим бројем мушкараца. Међу те народе спадају и Бербери, житељи северозападне Африке; њихова чувена краљица Кахена имала је харем од 400 мужева!

ЗАРОНИО У МОРЕ С ВИСИНЕ ОД 74 МЕТРА

„Заронићу са било ког места" волео је да каже Алекс Викем. „Обезбедите ми даску и воду и ја ћу скочити!"

И скакао је, заиста, чак и онда кад су његови пријатељи наместили даску на једном гребену изнад реке Јара недалеко од Мелбурна, Аустралија. На дан 22. марта 1918. Викем се попео на даску за скакање и обрушио према реци у савршеном стилу. На пола пута изгубио је свест и тресну о воду таквом силином да му је купаћи костим просто стргнут с тела. Срећом, освестио се после судара с водом, изронио и допливао до обале.

Кад су запањени обожаваоци измерили висину гребена, испоставило се да је износила 74 метра. Викем се суновратио с висине зграде од петнаестак спратова – и остао жив!

ЧОВЕК КОЈИ НИКАДА НИЈЕ ВИДЕО ЖЕНУ

Михајло Толотос, грчки калуђер који је умро 1938. у 82. години, био је можда једини мушкарац који никада у животу није видео женско створење. Михајлова мајка умрла је приликом порођаја и бебу су следећег дана однели у један манастир на врху планине Атос. Остатак живота Толотос је провео међу калуђерима – потпуно изолован од женског света. Женама, па чак и женкама свих животиња, био је забрањен приступ у манастир – традиција која се поштује од његовог оснивања, односно више од девет векова пре но што је Михајло Толотос стигао на Атос.

ТРИНАЕСТ МИНУТА ПОД ВОДОМ

Петнаестог марта 1959. Роберт Фостер ушао је у базен за пливање „Хотела палми" у Сан Рафаелу, Калифорнија.

Пре него што се бућнуо у воду Фостер се темељито припремио за тешко искушење: пола часа удисао је кисеоник из једног танка.

Чим се спустио у базен, чланови Морнаричког клуба ронилаца укључили су штоперице. Била је присутна и екипа прве помоћи јер је Фостер намеравао да остане под водом дуже него било који човек пре њега, што му је и пошло за руком. Штоперице су показале: издржао је 13 минута и 42 секунде.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

ЕНИГМАТИКА

Припремају: Ѓ. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1. Певачица са слике – Име америчког глумца Гебла, **2.** Стављање огртача на леђа – Султанат у Арабији, **3.** Град у Италији – Неравни, искривљени, **4.** Времешно, маторо – Наш писац, добитник Нобелове награде, Иво. **5.** Име филипинске председнице Акино, **6.** Пркосити, **7.** Ознака за понд – Прастановник Италије, **8.** Коњи у народној песми – Раставна веза, **9.** Проналазач саксофона, Адолф – Притока Дунава у Аустрији, **10.** Средство за прање, **11.** Туђинац.

УСПРАВНО: 1. Ајкула – Симбол сумпора, **2.** Лице из Нушићеве „Ожалошћене породице" – Женин отац, **3.** Складиште дрва – Први митски летач, **4.** Одагнати, протерати – Бања у Белгији, **6.** Вршити наношење – Уједињене нације (скр.), **6.** Име глумице Деспот Шоваговић – Отопина, **7.** Ознака за електрон – Материја из индиго-биљке, служи као сировина за боје – Ознака за Целзијусов степен, **8.** Симбол калијума – Ауто-ознака за Крапину, **9.** Енглеска племићка титула, **10.** Име режисера Кустурице, **11.** Приповедач (тур.), **12.** Место код Крагујевца.

ПРОНАЂИТЕ УЉЕЗА

ВАРДАРАЦ
КАМИЛАРИ

ТРАМИНАЦ
ТУМАРАТИ

ХАЗНАДАР
СТРУЖАНИ

ДОКТОРКА
ЦИПЕЛАРИ

СТРАДАТИ
АРМИРАЧИ

Девет од ових десет речи су по нечему веома сличне, док једна од њих нема те сличности. Ваш је задатак да пронађете која је реч уљез.

Решења енигматике на странама Мале поште

Исправља ли се једна стара неправда?

МНОГИ СЕ РАЗУМЕЈУ У СВИЊЕТИНУ АЛИ ЈЕ МАЛО ОНИХ КОЈИ СУ ЗАВИРИЛИ У ДУШУ СВИЊЕ

МОЈА СВИЊА МОЈ ПРИЈАТЕЉ

Нема лепше птице од прасице – то су једине колико-толико пристојне речи којима су људи Балкана удостојили свињу кроз многе и многе векове заједничког живота. Мада су и оне комплимент само на први поглед јер већ следећи стихови откривају да се ради о „мртвој природи" којој је суђено да буде заливена вином... А научници тврде да су од те исте прасице у животињском свету паметнији само делфини и примати.

Живот у тесном, нека буде и у најмодернијем обору, једнолико и дозлабога досадно товљење, сложићемо се, није баш идеалан амбијент за развој неке суперинтелигенције. И уопште, о каквој се памети може говорити кад је живот свиње тако суров и тако кратак. Тако најчешће размишља човек о овој свима добро познатој домаћој животињи. Али, бар они који воле да истражују корене прошлости и везу са земљом морали би да одају дужну пошту свињи јер нема бића које је по својој природи тако блиско и корењу и земљи.

Хистерична глупача

Изгледа да човек (не само Балканац) ни према једној другој животињи није исказао толико доследног и упорног неразумевања као према свињи. Погледајте само изразе у нашем језику: засвињити, усвињити се, направити свињарију, свињско понашање... Зато су делимично заслужни и неки религиозни разлози: Стари завет и Куран забрањују да се једе свињетина јер је то месо „нечисте животиње".

Али, и наука је остала дужник свињама. Чак је и познати физиолог Павлов, који је нашао онолико лепих речи за пса, о свињама изјавио само да су „претерано хистеричне". Међутим, ако се узме у обзир да свиње насељавају нашу планету око 35 милиона година, постаје разумљиво да су за толико времена и уз толике количине непријатеља могле и да изгубе живце. (Човек који, по најповољнијим прорачунима, није на планети дуже од три милиона година такође је приметно искварио свој карактер.)

И тек пред крај 20. века појавили су се први заштитници свиње. Тренутно је у многим земљама света у великој моди држати свињу у стану, уместо пса или мачке. У САД оне чак заузимају треће место на топ-листи кућних љубимаца, а држи се искључиво једна вијетнамска врста која и кад одрасте не пређе тежину од 8 килограма. Објашњење психолога: модеран градски човек толико је одвојен од природе да му је сада и свиња добра

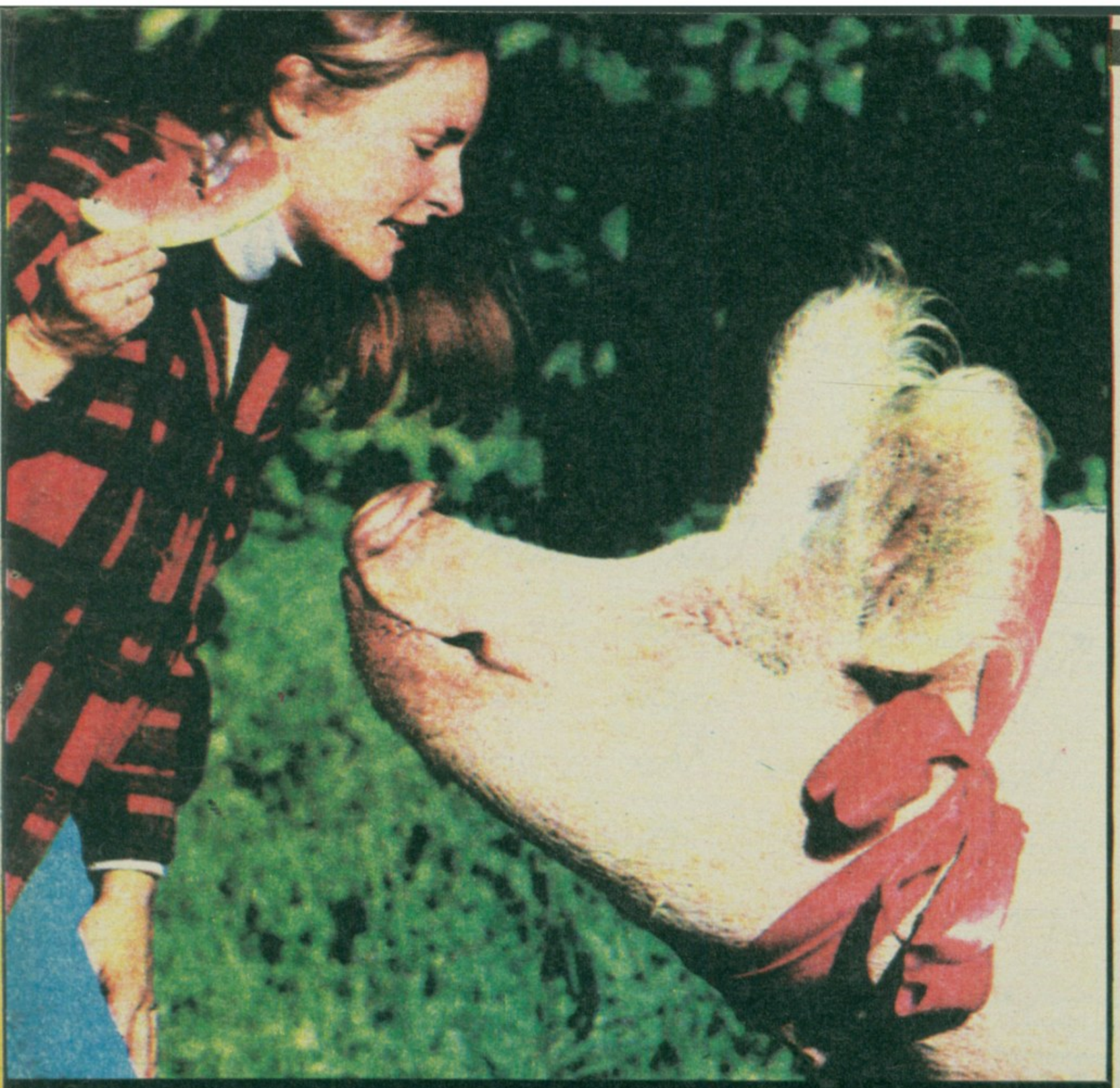

Сви који воле свињу тврде углас да су ове животиње „причљиве". Тако се доктор Рајмонд Сетлер из Калифорније уби доказујући да је свако „грок" и „фрк" његове Норме-Џин пуно значења. После спавања, а сан јој је раскошан до зависти, она господара поздравља кратким сањивим звуцима: „Добрдан, и добдан!" Кад је изведу у шетњу на узици, радосно скичи: „Фино – фино", кад је узбуђена Норма-Џин брекће, а кад јој се нешто не свиђа фркће и скичи на посебан начин.

Навелико се прича да свиња уме одлично да опонаша гласове других животиња. На пример, да лаје као пас и рже као коњ. Књижевница Мелани Чаукас Бреди, која је своју љубимицу назвала Котлет Свиња, тврди: „Кад би она имала шапе као примати, зачас би научила језик покрета који мајмуни никако да утуве."

Депресија, стрес и инфаркт

Али, не хвале сви власници своје љубимце. Те бистри, слатки, умиљати, али разумни – то ни говора. Један власник жали се да му је свиња отворила врата радног кабинета и кечапом умазала цео сто, књиге, важне папире. За свињу важи исто што и за пса и мачку („њихова срећа увек се крије иза затворених врата"): и она се труди да по сваку цену провали на затворена места.

Амерички часопис „Смитсониан" објавио је недавно како се љубимац писца Кента Брита – по имену Фидо – лагано угасио кад је његов власник заувек отишао у град, а њега оставио код родитеља на фарми. По речима ветеринара Фидо је угинуо од – стреса! Сам Брит има своје тумачење за оно што се десило: „Јадни Фидо наједном је схватио да није ни пас, ни човек већ свиња међу другим свињама и да мора да се бори за место под сунцем у обору. Фидо није поднео протеривање у двориште за стоку".

Свиња Сузи, иста она што је волела да се пљуска у рибњаку, истрчавала је на звук камиона свога газде кад би се он враћао из града, а наставила је то да чини и после његове смрти, све док и сама није умрла, као и он од – инфаркта.

Пензија за гицу

Занимљиви су и примери из историје. Обучене у панталонице и издресиране да играју уз звуке гајди дворске свиње забављале су Луја XI. У прошлом веку један енглески лорд научио је своју свињу да му као прави ловачки пас трагач доноси у зубима одстрељене птице и зечеве, једино што није умела да чучи у непокретном стању и вреба. Свиња која је уместо имена носила број – 311 – живела је у Националном зоо-врту у Вашингтону примајући државну пензију. Био је то јединствен експонат: заједно са 3.000 других животиња она је била осуђена на смрт на острву Бикини где су се 1946. године изводиле пробе атомске бомбе. Али, неким чудом успела је да се спасе са брода који је потонуо и извукла живу главу и поред невероватне дозе зрачења коју је примила.

Као и људи и свиње имају добре и лоше стране, на њих се можете љутити, али и волети их. И, наравно, не веровати у све оно лоше што је, на свим језицима света, изречено о овом мирном и благородном створењу.

В. М.

као пријатељ. Осим тога, по речима америчког писца Вилијама Хеџпита, великог свињољупца, аутора подебеле „Свињске књиге": „У присуству свиње човек се коначно може понашати природно".

Крива је Мис Пиги

Откуд ова свињоманија – тешко је рећи. Свакако је томе кумовао Дизни својим цртаћима о три чаробна прасета, па неодољива Мис Пиги, звезда Мапет шоуа. Давно написане књиге о доживљајима питомог прасенцета Вилбура и неваљалствима крмаче Шарлоте америчка деца листају све док их не раскупусају.

Симпатична њушка вири одасвуд: са телевизије, реклама, разгледница, позивница, најлон-кеса, столњака, мајица, аутомобила („Јесте ли данас помазили своје прасенце?"). У САД чак постоји и општенационални Дан свиње – 1. март. А обожаваоци гро-гро створења почињу да се удружују у клубове љубитеља свиња.

У Статуту друштва „Њушка" у Гринвилу, држава Јужна Каролина, стоји да је основано са циљем да „поправи мишљење људи о свињама". Више од 500 људи из 22 америчке савезне државе уплатило је суму за приступ у износу од 50 долара. Али, у друштво се не учлањују људи већ њихови љубимци. Власници имају само старатељско право и то само ако са успехом попуне тест „Јесте ли способни да држите и волите свињу?"

Сваке године овдашњи ентузијасти организују Бал свиња, Параду вепрова... Свињи су много потребнији брига и мажење него што ви мислите – каже Џек Тејт, председник тог клуба, иначе познати бизнисмен. – Свиња у породици није животиња већ пријатељ свих укућана, посебно деце. Ако за тренутак занемаримо да и многим људима на земљи и те како недостаје брига, друштво „Њушка" и није тако лоше. Још нема статистичких података колико је свиња запослено по кућама, на радном месту мачке или пса, али се процењује да је тај број у Америци достигао већ неколико стотина хиљада.

Случај крмаче Сузи

Мада свињу сматрају за неизлечиву глупачу, она је у ствари толико радознала да уме да буде и наметљива, а њена упорност често изазове штету у домаћинству. Главно занимање једне свиње јесте да ришка земљу да би, како кажу Американци, „стигла до црва, укусног корена или до – Кине".

Од истраживања је може одвући једино каква добра локва, она је просто луда за блатом. Тако смо дошли до најогавније клевете на рачун јунака ове приче. Наводно је права глибуља и прљавица. А истина је сасвим другачија. Због малог броја знојних жлезда свиње тешко пате кад је вруће и зато хрле према свакој бари, локви, каљузи. Један фармер из Масачусетса, који се бави узгајањем риба, безброј пута морао је да отера своју крмачу Сузи из рибњака с пастрмкама где је она обожавала да се излежава у вреле летње дане. А пастрмка, као што је свима познато, живи само у изузетно чистој текућој води. Закључак: свиње не воле блато, већ свежину. Друга је ствар што у близини обора по правилу нема базена са тиркизноплавим плочицама.

На свој начин свиње су и – уредне. Прасе у стану брже од пса научи да не загађује кућу где стигне.

Уређује: Иванка Миладиновић

Зашто мачке преду?

Молим те, одговори ми зашто и када мачке почињу да „преду".

НЕНАД МИЛАДИНОВИЋ
Сомбор

Мачка почиње да преде када напуни недељу дана живота и то док сиса. То је сигнал за мајку да је све у реду. Она чак

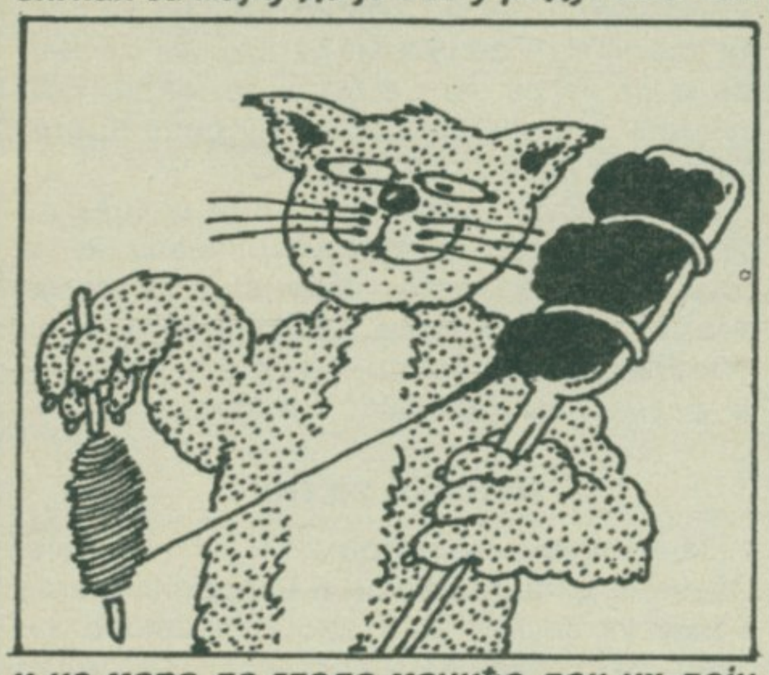

и не мора да гледа мачиће док их доји јер ослушкује њихово предење. И она у исто време и на исти начин показује да је задовољна.

Међутим, мачије предење није увек знак задовољства јер оне на исти начин показују да су повређене или болесне. Искусни ветеринар уме да протумачи да ли је мачка болесна, повређена или захвална и задовољна.

Имам неколико изума

Надам се да ћеш ми помоћи. Имам неколико изума и хтео бих да их прикажем. Где то може да се уради?

МИРОСЛАВ
из Куршумлије

Обрати се на следећу адресу: ПРОНАЛАЗАШТВО, Војводе Добрњца 30, Београд или на телефон 011/763-259 и добићеш сва обавештења. Обавести и нас ако будеш излагао или ако добијеш неку награду. Радоваћемо се заједно!

Свиђа ми се Кирк

Много ми се допада млади глумац Кирк Камерон и молим те да објавиш његову адресу. Немој да ми кажеш да су звезде далеко, нећу ја да се убијем због Кирка, само хоћу да му пишем. Не љути се због критике, „Забавник" је супер лист и нећу се увредити ако ми не одговорите.

ЈУЛИЈА
из Крушевца

Јулија, надамо се да је само дописивање у питању. Можеш да му пишеш на следећу адресу: Kirk Cameron, c/o Warner Bros TV 4000, Warner Boulevard – Burbank, CA 91522 USA.

Zdravo Tatjanice!

Imam 12 godina i sad ću u VI razred, moj problem su prijatelji. U celom razredu nema ni jedne moje prijateljice. Sve me mrze, a nemam zašto. Dok smo još bile kod učiteljice mene je ona uvek hvalila da sam najbolji đak i da bih svakom pomogla i sigurno je govorila nikom ne bi naudila. Sad sam imam veliki problem i hoću da ti se jednom prijavim. Moram te reći mi baš bi bilo da nađem prijatelje.

Tijana Danka

● Često dobijamo писма овакве или сличне садржине. Из истог разлога јављају нам се и девојчице и дечаци. Мислимо да је у питању недостатак самопоуздања.

Зашто би тебе, Данице, мрзели ако си добра другарица и свима желиш да помогнеш? Немој да се повлачиш у себе и тугујеш, него отворено разговарај са другарицама и друговима.

Нема рецепта и не можемо да ти кажемо како да нађеш пријатеље. Мораш да се потрудиш да се дружиш са вршњацима. Временом ће се неко дружење претворити и у пријатељство. У сваком случају, пријатељство не долази по наруџбини и када се догоди – треба га неговати.

Појас за исправљање кичме

Због брзог раста и развоја кичма је почела да ми се криви. Био сам код лекара и он ми је показао неке вежбе и препоручио ми појас за исправљање кичме који треба да се носи између две терапије. Међутим, чуо сам да се такав појас набавља само у иностранству. Молим те да ми помогнеш.

Твој верни читалац В. М.
Кикинда

У радној организацији РУДО у Београду, Булевар Војводе Путника 7, израђују готово све врсте ортопедских помагала па и појасеве који би теби одговарали. Ево и телефона: 011/650-896. Појас за кичму израђује се после прегледа и узимања мере, а по потреби долази се и на пробу. Дакле, не треба да се иде у иностранство. Уколико ти је неопходан, појас може да се направи и у нашој земљи.

Најдужа коса

Да знаш да си најбољи лист у Југославији а још си и „златна рибица". Испуни и мени неку жељу. Реци ми која је жена имала најдужу косу на свету?

ЗВЕЗДИЦА
из Сарајева

Људска коса расте по 1,27 ст месечно и ако се не сече обично престане да расте на дужини између 61 и 91 ст. Ме-

ђутим, Георгија Сабрантса из Западне Немачке измерила је 19. марта 1987. године своју косу и забележила дужину од 298,5 ст! Американка Дајана Вит пријавила је да њена коса има дужину од 260 ст и, по њеном тврђењу, коса јој још увек расте.

Не воли ме наставница

Ви сте ми једина нада јер сам мала, а моја невоља велика! Имам сјајан слух и волим да свирам гитару, али сам морала да се испишем из музичке школе због наставнице солфеђа која ме страшно мрзи. Молим вас да ми помогнете док не буде касно.

МИЛИЦА СУЧЕВИЋ
Београд

Ако је твоја љубав према музици и гитари толика, није требало да напушташ школу због наставнице солфеђа! Не можеш очекивати, Милице, да те у животу сви воле, од родитеља до наставника. А ову велику невољу, како ти кажеш, можеш да решиш уз помоћ неке особе која ти је блиска и која ће умети да те по-

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ – ВОДОРАВНО: МАДОНА, Клерк, огртање, Оман, Равена, криви, старо, Андрић, Корасон, инатити, п, Итал, ати, или, Сакс, ин, сапун, странац.

ПРОНАЂИТЕ УЉЕЗА: уљез је реч докторка, јер остале у себи садрже по једно женско име: Дара, Мила, Мина, Мара, Нада, Ружа, Пела, Рада, Мира.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Маја Кордић, ЈНА 25, 26220 Ковин – 14 година, воли филм и кошарку, сакупља постере и писма.

Кристина Башић, Старо Топоље 122, 55214 Д. Андријевци – 15 година, сакупља марке, воли музику и спорт.

Нина Стеванчевић, Михајла Пупина 2, 71000 Сарајево – 13 година, сакупља гумице, оловке, блокчиће и разноразне ситнице.

Наташа Станковић, Пролетерских бригада 222, 41000 Загреб – сакупља сличице „Капетан Мики".

Олга Рњаковић, Албанске споменице 34, 32230 Гуча – 10 година, жели да се дописује са вршњацима.

Sumie Sugimoto, Nishi-iru, Omiya Motoseganji, Kamigyo-ku, Kyoto, Japan – 24 године, воли филм и кулинарство, језици дописивања енглески и јапански.

Саша Луковић, Бјелиши 18, 85000 Бар – 15 година, воли народну музику, бави се спортом, навија за Партизан.

Линда Зорч, Ледине 3, 65230 Бовец – воли мастерсе, жели да се дописује са девојчицама и дечацима од 12 до 15 година.

Ина Дошен, Ђуре Пуцара Старог Г-3/52, 79101 Приједор – 10 година, сакупља салвете, налепнице, значке и папирне лутке..

Светлана Легетић, Барањска 14, 21000 Нови Сад – 10 година, сакупља постере и разгледнице, воли музику.

Сунчица Кузмановска, Народног фронта 33/7, 91000 Скопље – 9 година, сакупља салвете и украсна писма.

саветује. На крају може испасти супротно: да ти, из неких личних разлога, не подносиш наставницу или превише очекујеш од ње.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2025

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА"
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Славољуб Кецић (помоћник гл. уредника), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Стакић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 48,00 динара, тромесечна 144,00 динара, полугодишња 288,00 динара

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Месечна 96,00 динара, тромесечна 288,00 динара, полугодишња 576,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875 уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ШЕСТОМЕСЕЧНА:

САД	USD	50.–
СР НЕМАЧКА	DEM	83.–
ШВЕДСКА	SEK	297.–
ФРАНЦУСКА	FRF	276.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	71.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика" код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала „ИНВЕСТБАНКА" – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

* ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ НА ЛИСТ НЕ ПРИМАМО.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

ВИДЕО БАРОМЕТАР

В. Радосављевић

Total Recall – Тотално сећање (1990)

Година је 2084. Даг Квејд је грађевински радник кога прогањају снови о Марсу иако никада није био тамо. У жељи да разјасни ствар, он одлази у туристичку агенцију „Тотално сећање" која својим клијентима може да „угради" сећање на путовање у било који део свемира. Али, догађаји крећу непредвиђеним током и Даг упада у авантуру која потпуно мења његов дотадашњи живот. Према краткој причи Филипа К. Дика филм је режирао Пол Верхеовен („Робокап", „Крв и месо"), а главне улоге тумаче Арнолд Шварценегер, Рони Кокс и Рејчел Тикотин.

Сцена из филма „Тотално сећање"

Q & A – Питања и одговори (1990)

Чинило се да је први случај младог заменика јавног тужиоца ве[illegible] лак: полицајац у чије се поштење не може сумњати у самоодбрани је убио ситног криминалца. Међутим, испитујући сведоке заменик почиње да сумња у такву верзију догађаја и на своју руку отвара нову истрагу. Редитељ филма је Сидни Ламет („ТВ мрежа", „Пасје поподне", „Серпико", „Јутро после"). У главним улогама: Ник Нолт, Тимоти Хатон и Арман Асанте.

Mistery Train – Мистериозни воз (1989)

Три приче о странцима у Америци. У првој је реч о двоје младих Јапанаца који желе да посете Грејсленд, у другој о Италијанки која чека авион за повратак кући, а у трећој о Енглезу кога је оставила девојка. Они се међусобно не познају (нити ће се касније упознати), али једне ноћи сви су се задесили у неком бедном хотелу у Мемфису. Редитељ филма је Џим Џармуш („Чудније од раја", „Иза затворских решетака"), а у главним улогама појављују се Џо Страмер, Николета Брачи, Ивоки Кудох, Масатоши Нагасе.

Joe Versus The Volcano – Џо против вулкана (1990)

Пошто је сазнао да је оболео од неизлечиве болести, Џо Бенкс (иначе, класичан хипохондар) прихвата понуду једног богаташа да бар остатак живота проведе како ваља. Заузврат, Џо мора да оде на неко мало острво и одређеног дана скочи у узаврели вулкан. Богаташу је то важно јер само под тим условима домороци у чијим је рукама минерал који му је потребан пристају на трговину. У режији Џона Патрика Шенлија главне улоге тумаче Том Хенкс и Мег Рајан.

Red King, White Knight – Црвени краљ, бели витез (1989)

Још један у низу филмова о могућем атентату на совјетског председника Михаила Горбачова. Атентат у највећој тајности припрема КГБ, али вест о томе ипак некако стиже до Американаца и они шаљу свог човека да провери о чему се ради. Филм је режирао Џоф Марфи, а главне улоге тумаче Том Скерит, Хелен Мирен и Макс фон Сидов.

BATMAN WITH ROBIN

BY BOB KANE

У БОРБИ ПРОТИВ ЗЛОЧИНА

BATMAN, ROBIN, and indicia are trademarks of DC Comics Inc. All Rights Reserved.

НАЈГОРИ ШОУ КОЈИ САМ ПРОДУЦИРАО!

И ПОСЛЕДЊИ! СЕМ АКО НЕМАЈУ ПОЗОРИШТЕ У ЗАТВОРУ!

ПОСЛЕ НЕКОЛИКО ДАНА У НОВИНАМА ЈЕ ОСВАНУЛА ДОБРА ВЕСТ...

ДРАГО МИ ЈЕ ДА СУ РИТУ РОЛИНС ОСЛОБОДИЛИ... САМО, ТЕШКО ЈОЈ ЈЕ ПАО РАСТАНАК СА ПОЗОРНИЦОМ!

ИЗВИНИТЕ... ДА ЛИ ЋЕ ВАМ ВЕЧЕРАС БИТИ ПОТРЕБНИ КОСТИМИ?

Gotham Gazette
TOWNE SENTENCED TO STATE PRISON

НЕ, АЛФРЕДЕ... ИДЕМО У ПОЗОРИШТЕ... ИМАМО КАРТУ И ЗА ТЕБЕ!

ПОЗОРИШТЕ! КАКВА СЈАЈНА ИДЕЈА!

ТАКО ЈЕ КОРЛИС ДОКАЗАО ДА ЈЕ НЕВИН, А ТАУН ДОБИО СВОЈЕ!

ДРАМА ЈЕ ИПАК ИМАЛА ХЕПИЕНД!

А КАКО ЧУЈЕМ МИСТЕР, КОРЛИС И МИС ВЕСТ СЕ СУТРА ВЕНЧАВАЈУ... АХ, ЉУБАВ!

ORPHEUS
JOHN CORLISS PRESENTS
CAROL WEST IN "TWINKLE TOES"

БРУС ВЕЈН И ДИК ГРЕЈСОН, БЕТМЕН И РОБИН ШЕТАЛИ СУ ЗИДИНАМА НОВОГ ЗАТВОРА...

ЗНАМ, УПРАВНИЧЕ, ДА ЈЕ ОВО ВРЛО СИГУРАН ЗАТВОР, АЛИ ЏОКЕР ЈЕ БЕЖАО ИЗ МНОГИХ СЛИЧНИХ!

ИЗ ОВОГ НЕЋЕ, ВЕЈН!

TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

КАО, ЏОКЕРЕ!

ЕНО ГА!

КАКО СЕ УСУЂУЈЕШ ДА СЕ ОБРАЋАШ НАЈБЕЋЕМ ЖИВОМ КРИМИНАЛЦУ, БЕДНИ РОБИЈАШУ!

ШТА? МА, ДАЈ! СРЕДИ СЕ!

НАУЧИЋУ ТЕ ЛЕПОМ ПОНАШАЊУ!

О, БОЖЕ! ПОМАХНИТАО ЈЕ!

WALT DISNEY

МИКИ